ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ -
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
— БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 95. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 21-го ТРАВНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, MAY 21, 1976 No. 95. VOL. LXXXIII

РОЗВАЛ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ ТА ВСТАНОВЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ БУЛИ ГОЛОВНОЮ ТЕМОЮ НАРАД І РІШЕНЬ ТРЬОХ МІЖНАРОДНИХ КОНФЕРЕНЦІЙ В КОРЕЇ

Українська делеґація на трьох міжнародних конференціях в Кореї. На фото (зліва): інж. Василь Безхлібник, голова Ліґи Визволення України в Канаді; проф. Степан Галамай, редактор тижневика „Шлях Перемоги"; Ярослав Стецько, голова ОУН і президент АБН; мґр Слава Стецько, редактор „АБН Кореспонденс" та шеф Бюра АБН; д-р Роман Малащук, голова Світового Визвольного Фронту; Андрій Соколик, секретар ГУ ООЧСУ; Ярослав Сворак, голова Української Студентської Громади Австралії. В конференціях взяв участь в характері спостерігача проф. д-р Лев Добрянський, президент Крайового Комітету Тижня Поневолених Націй та президент УККА.

Сеуль, Корея (АБН). — „Тому, що зникнення російської імперії, як закінчення процесу демократизації світу, забезпечить справедливий і тривалий мир... IX Конференція ВАКЛ, враховуючи світово-політичне значення України, підтримує національно-визвольну боротьбу українського народу за його державну незалежність" — сказано в одній з багатьох на цю тему резолюцій, що їх схвалено у висліді трьох міжнародних конференцій, які відбулися тут в днях від 30 квітня до 3-го травня ц. р. з активною участю українських делеґатів, Конференції, що відбулися:

Дев'ята Конференція Світової Антикомуністичної Ліґи (ВАКЛ).

22-га Конференція Антикомуністичної Ліґи Народів Азії (АПАКЛ).

Сьома Конференція Світової Антикомуністичної Ліґи Молоді (ВАЯКЛ).

Було приявних 310 делеґатів і спостерігачів з 61 націй-членів та десять міжнародних організацій-членів з Азії, Близького Сходу, Австральазії, Північної Америки, Европи й Африки на Конференції ВАКЛ). Членами ВАКЛ є 20 націй з Азії, сім з Близького Сходу, десять з вільної Европи, дві з Північної Америки, 17 з Латинської Америки, сім з поневолених націй — Україна, Білорусь, Хорватія, Болгарія, Литва, Мадярщина, Румунія, та окремо АБН — як реґіональна міжнародна організація, яка репрезентує усі народи, поневолені в ССCР і сателітних країнах. З поневолених народів були приявні делеґати України, Болгарії, Білорусі, Хорватії, Естонії. Конференції працювали в пленарних сесіях, комісіях, нарадах Екзекутив і Рад голів делеґацій в палаті парляменту Кореї. ВАКЛ працював в чотирьох головних Комісіях:

1. „За залізною заслоною: Політичні, економічні і соціяльні слабості комунізму" — перша сесія: голова — Доналд Мартін (Англія), містоголова — мґр Слава Стецько, Україна; друґа сесія: голова — китаєць — Яо Чічінґ, містоголова — Гуссеїн Н., Маляйзія.

2. Комісія: „Об'єднаний комуністичний фронт стратегії — психологічна війна" голова — д-р Натан Росс, Ліберія, містоголова — Кіосуде Гіґотсу, Японія; друґа сесія: д-р Франціско Бутрейґа з Нікораґуи, містоголова — Косуде Гіротсу.

3. Комісія — д-р Роджер Пірзон, ЗСА, голова, д-р Карло Барбієрі, містоголова друга сесія: Сауді Арабія, Ахмед Салях Джмюм, голова — Б. А. Секгояна, Лєсото. Тема: „Політика детанту — чи детант вже існує?"

4. Комісія. спільний заключний комунікат ВАКЛ і АПАКЛ. Голова: посол Кім Сунґ Йонґ, Корея, посол Маро Яйляні, Індонезія.

„Корієн Гералд" з 30 квітня ц. р. назвав на першій сторінці таких головних учасників: президента ВАКЛ — д-ра Карло Фільґо Барбієрі, Бразилія, Ку Ченґ-канґа, почесного голову Ліґи, д-р Хозе Ма. Гернандеза, дора-

(Закінчення на стор. 5-ій)

Суслов в Східньому Берліні атакує „ворогів детанту"

Східній Берлін. — Михаїл Суслов, член совєтського Політбюра та головний марксистський теоретик Кремля, який є офіційним представником СССР на 9-му з'їзді Компартії Східньої Німеччини, у середу, 19-го травня, гостро заатакував „ворогів детанту", заявляючи, що „американські мілітаристи, західньонімецькі реваншисти та маоїсти" об'єднали свої сили проти Совєтського Союзу та комунізму і загрожують світовому мирові.

Під час другого дня з'їзду, Суслов, який прибув сюди у заступстві генерального секретаря КПСС Леоніда Брежнєва, поєднав атаку на „ворогів детанту" із закликом до комуністичного табору додержуватися принципу „пролетарського інтернаціоналізму", що в дійсності означає підчинення світового комуністичного руху Москві. Його пересторогн щодо загрози для світового миру мали на меті застрашити ті компартії країн Західньої Европи, як рівнож Румунії та Юґославії, які виявили бажання „йти до соціялізму своїми власними шляхами", тобто, відкидають зверхність Москви.

Суслов сказав, що „будьяке відхилення від принципу пролетарського інтернаціоналізму скриває в собі зерна поразок і втрат" і додав, що „всі дотеперішні здобутки нашого руху є зв'язані з цим принципом і тільки завдяки цьому принципові можна буде здобути нові перемоги".

Знову заговорили про погіршення стану здоров'я Мао Тсе-тунґа

Гонґ Конґ. — Світова преса знову заговорила про погіршення стану здоров'я шефа Компартії Китайської Народної Республіки, Мао Тсе-тунґа, який від років хворіє на якусь „містерійну" хворобу, про яку ніколи не змогли „довідатися кореспонденти. Але останньо закордонним кореспондентам вдалось поробити цілу серію фотознімок з нагоди відвідин Китаю чужинними дипломатами, на яких Мао Тсе-тунґ виглядає дуже змученим, незацікавлення веденою розмовою, із схиленою на поруччя крісла головою тощо. Кореспонденти, спільно з перебуваючими в Пекіні дипломатами, прийшли до висновку, що Мао Тсе-тунґ серйозно хворий, а його присутність на розмовах з закордонними дипломатами, наприклад, з прем'єр - міністром Сінґапуру Лі Куан Євом, пояснюється тільки тим, що політична ситуація в Китаю ще й досі неустабілізована і відсутність Мао могла б викликати нові ускладнення, а може навіть і заколоти.

Кіссінджер бере участь в нарадах НАТО в Осльо

Осльо, Норвеґія. — У середу, 19-го травня, сюди прибув державний секретар Генрі Кіссінджер, щоб взяти участь в річних нарадах міністрів закордонних справ країн Північно - Атлантійського Союзу (НАТО). Кореспондентів, які подорожували з Кіссінджером, поінформовано про реакцію европейських членів НАТО щодо теперішньої передвиборчої кампанії в ЗСА. Західньоевропейські політичні діячі дуже часто видвигають питання: хто виграє американські вибори і який вплив це матиме на закордонну політику ЗСА? Лідери европейських членів НАТО стурбовані фактом, що суперники президента Джералда Форда, зокрема Роналд Ріґен, закидають теперішньому урядові ЗСА, що нібито довів до послаблення мілітарної сили Америки та продовжує політику детанту із комуністичним бльоком. Деякі державні мужі країн Західньої Европи бояться, щоб ці конкуренти президента Форда не змусили його повернутися до „політики холодної війни". Речники европейських союзників ЗСА також висловлюють побоювання, що Америка може дуже зменшити свою підтримку для НАТО, якщо б в наслідок виборів до італійського уряду ввійшли комуністи.

Сенат створив комісію для нагляду над розвідчим сектором

Вашінґтон. — У середу, 19-го травня, Сенат 72-ма голосами проти 22-ох проголосував резолюцію, яка створює постійну сенатську комісію, завданням якої було б наглядати над діяльністю розвідчих аґенцій ЗСА. Ця 15-членна комісія мала б в Сенаті виключне право нагляду над Центральною Розвідчою Аґенцією (Сі-Ай-Ей) та мала б також право, разом з уже існуючими іншими конґресовими комісіями, наглядати над діяльністю всіх інших розвідчих аґенцій, військових розвідок тощо. Постійна сенатська комісія була створена в наслідок 15-місячної конґресової перевірки, яка виявила надужиття повновластями цих розвідчих аґенцій, як рівнож вказала, що Конґрес має незадовільну контролю над діяльністю розвідчого сектора.

ДОГОВІР З ЕСПАНІЄЮ

Вашінґтон. — Сенатська комісія для закордонних справ у вівторок, 18-го травня, 11-ма голосами проти 2-ох схвалила 5-річний договір приязні і співпраці з Еспанією, який передбачує, що ЗСА зможуть далі користуватися 4-ма військовими базами на еспанській території, а Мадрід за те одержить 1.2 більйона долярів допомоги. Сподіваються, що цілий Сенат схвалить цей договір десь в кінці цього місяця.

ЧЛЕНСЬКА КАМПАНІЯ УНСОЮЗУ

До Головної Канцелярії УНСоюзу наспіло в часі від 1-го по 19-го травня 1976 року 104 аплікації нових членів, що їх прислали такі секретарі і організатори:

По 2 і більше аплікацій надіслали:

П. Прокопенко (89 — новий Відділ) — 13, В. Оріховський (353) — 8, М. Кіґічак (240) — 6, М. Драпала (96) — 5, М. Драґанчук (379) — 5, В. Шаран (407) — 5, В. Попович (367) — 4, І. Пиндус (39) — 3, О. Сидор (90) — 3, П. Щерба (173) — 3, Л. Блонарович (34) — 2, А. Ціздин (55) — 2, Р. Татарський (94) — 2, М. Шумило (110) — 2, В. Лещук (303) — 2, Д. Ґалонжка (307) — 2, М. Семків (379) — 2, І. Фаренич (462) — 2. 33 секретарі і організатори прислали по ОДНІЙ аплікації нових членів. Разом наспіло до Головної Канцелярії до 19-го травня ц. р. 104 аплікації нових членів.

Всеукраїнське Євангельсько-Баптистське Братство заповідає святкування 200- і 100-річчя

(ВД) Цього 1976 року З'єднані Стейти Америки відзначають 200-ліття своєї незалежности — Ювілей Свободи, а ми, українці, обходимо 100-ліття Українського Поселення в цій вільній і Богом благословенній країні.

З цієї нагоди Всеукраїнське Євангельсько - Баптистське Братство вважає за своє покликання якнайкраще відзначити ці два ювілеї у ЗСА, щоб і його роля та вклад у духовну культуру українського й американського світу збагатили його історію.

Для реалізації такого великого завдання голова Всеукраїнського Євангельсько - Баптистського Братства, пастор Олекса Гарбузюк, покликав очолити Ювілейний комітет головного редактора журналу „Віра й Наука" пастора Івана Беркуту — головою, пастора мґр-а Дмитра Марійчука — заступником голови, Антона Коцепулу — секретарем, а членами — пастора мґр-а О. Гурина й С. Снігура. Ювілейний комітет напротязі багатьох місяців інтенсивно працював над плянуванням відзначення 200-ліття ЗСА та 100-ліття Українського Поселення в Америці. Він підготував пляни для великої врочистости у Филядельфії — в місті братньої любови й колишній столиці ЗСА. Врочистість відбудеться в днях 29 - 30 травня ц. р. в Українській Баптистській Церкві Филядельфії на 961 North 7th St., Philadelphia. Pa. 19123, Rev. John Berkuta, Pastor, Tel.: (215) 922-9155.

Святкування, темою яких буде „Свобода для всіх!", почнуться в суботу, 29-го травня о год. 11-ій перед полуднем оглядинами історичних місць Филядельфії, другої столиці ЗСА. В год. 7-ій вечора того ж дня буде врочисте відкриття ювілейнех святкувань читанням Божого Слова, привітальним словом пастора Олекси Гарбузяка та інших, виступами хору і оркестри та літературною частиною. В неділю, 30-го травня, буде в год. 11-ій ранку Святочне Богослуження, яке супроводитиметься святочною програмою та хоровим прославленням Бога. Після спільного обіду почнеться в год. 3-ій по полудні ювілейна врочістість з читанням Слова Божого, привітаннями та літературно-музикальною програмою. Доповідь на тему: „Америка в аспекті свободи" виголосить пастор Володимир Домашовець.

Кінець цього тижня в Чікаґо - це „Українські Дні"

Чікаґо (М. Д.) — У програмі відзначення 200-річчя Незалежности Америки і 100-річчя поселення українців у ЗСА відбудеться в українській околиці в Чікаґо триденний Фестиваль, у п'ятницю, суботу й неділю 21-23 травня 1976 р. з різнородною і атрактивною програмою. В суботу і неділю відбудуться концерти у виконанні об'єднаних хорів, балетних й інструментальних груп та солістів. Вулицями української дільниці перейде похід-парада організацій молоді з оркестрою і парадними возами, а на площадках при вулицях відбуватимуться інструментальні й танцювальні виступи з ярмарком. Для учасників буде буфет. В усіх українських залях будуть відбуватися виставки народного мистецтва, модерного мистецтва, філателістики, образотворчого мистецтва та виставка української книжки й преси.

Виставка української книжки відбудеться у приміщеннях катедрального собору св. Николая. Виставку приготовила окрема комісія при загальногромадському ювілейному комітеті, яку очолюють видавець Микола Денисюк, голова Українського Книжкового Центру, й д-р Павло Турула, голова Комітету Днів Української Книжки в Чікаґо, при співпраці з прицерковними організаціями катедри св. Николая. Виставка книжок охоплюватиме сьогочасну українську книжкову продукцію на чужині, а зокрема в ЗСА, з окремим відзначенням українських книжкових і журнальних видань в Чікаґо. Українські видавництва в Чікаґо матимуть свої окремі станки, виставлені будуть окремо також твори чікаґських українських письменників. Український Літературний Фонд ім. І. Франка матиме станок з творами українських письменників, що надсилали свої твори на літературні конкурси, з окремою ґаблькою нагороджених творів лавреатів Фонду. На виставці будуть також кіоски, в яких можна буде купити або замовити найновіші українські видання. Відкриття виставки 21 травня, о год. 7:30 веч. з доповіддю письменниці Ганни Черінь.

Експонати чікаґської виставки української книжки будуть перевезені на виставку книжок у Вашінґтоні, яка відбудеться у програмі Українського Тижня в червні 1976 р. у столиці ЗСА у приміщеннях Мартин Лютер Кінґ Лайбрері (заля Літератури).

Окраса Українського Фестивалю-ярмарку в Ню Йорку

Школа гри на бандурі в Ню Йорку під дириґентурою о. Сергія К. Пастухова, яка виступала сім разів під час Українського Фестивалю - ярмарку в Ню Йорку 14-16 травня з нагоди 200-ліття Американської Незалежности і 100-ліття українського поселення в цій країні, виступає на відкритті фестивалю минулої п'ятниці, 14-го травня. Солістом з юними бандуристами протягом фестивалю був оперовий співак бас-баритон Лев Рейнарович. Організатори фестивалю кажуть, що між 10-15,000 людей відвідали цей фестиваль. (світлив Ігор Длябога)

НТШ і УВУ конференціями й імпрезами відзначають роковини Івана Франка

Ню Йорк. (НТШ) — В травні ц. р. українці відзначать 60-річчя з дня смерти і в серпні 120-річчя з дня народження Івана Франка, великого сина західньої України, першого після Шевченка, поета і письменника, журналіста, вченого мовознавця, літературознавця та етнографії, людини яка своєю невсипущою працею витиснула печать свого духа майже в кожній ділянці нашої культури. Ці роковини відзначують наші громадські та наукові установи прилюдними доповідями, святкуваннями, святковими концертами і науковими конференціями тощо.

Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗСА і Делеґатура (професура) та Алюмни Українського Вільного Університету, як і Фундація УВУ, вшановують пам'ять цієї великої Людини науковою конференцією в суботу, 5 червня ц. р., в приміщенні Українського Інституту Америки з 18-ма доповідями. Конференція триватиме цілий день, з 10-ої години ранку починаючи, в двох відділах і двох кімнатах. Перший відділ присвячений Франківській тематиці, другий різним проблемам української культури, що є показником зацікавлень Великого Каменяра. Конференція є продовженням минулорічної конференції, що відбулася 9 листопада, також із двома групами доповідей. Нею саме започатковано цьогорічні Франківські святкування.

Співпраця Наукового Товариства ім. Шевченка з Українським Вільним Університетом спрямована на обопільну дію цих обидвох наукових інституцій з метою популяризації постаті Івана Франка як поета і письменника та вченого світового маштабу серед англомовного світу в Америці. Професори УВУ — члени НТШ, що є викладачами в американських високих школах, мають змогу влаштувати також у своїх учбових заведеннях доповіді та конференції про нашого велетня духа.

СССР видає більше на військові цілі

Вашінґтон. — Джордж, Буш, директор Центральної Розвідчої Аґенції (Сі-Ай-Ей), поінформував Комісію Палати Репрезентантів для військових справ, що його аґенція помилялася, коли в минулому твердила, що Москва на мілітарні цілі признaчує тільки 6 до 8 відсотків загального національного приходу, бо в дійсності військовий бюджет СССР становить 11 або навіть 13 відсотків приходу Совєтського Союзу. В той самий час ЗСА на оборонні цілі призначують річно тільки 5.5 відсотка із свого загального національного приходу. Дж. Буш заявив, що поправка в статистиці не означає, що СССР сильніший мілітарно, а тільки вказує, що Москва призначає більше фондів на військові цілі, ніж Сі-Ай-Ей припускало.

СОВЄТСЬКІ „РИБНІ ЧЕТВЕРГИ"

Москва. — Совєтська пресова аґенція ТАСС поінформувала, що в усіх ресторанах Москви заведено так звані „рибні четверги". В цей день не подається м'яса і м'ясних виробів, щоб тим самим заощаджувати цей продукт, бо, згідно з інформацією Ніколая Зав'ялова, відповідального за забезпечення міста харчами, продукція м'яса на протязі першого кварталу 1976 р. впала на 11 відсотків. Зав'ялов при тому похвалився, що тільки за два „рибні четверги" містові вдалося заощадити біля 600 тонн м'яса.

Ентузіясти українського Гарварду започатковують власну сторінку в „Свободі"

Під час відвідин у „Свободі". На фото (зліва): пп. Роман Шраменко, Камілія Смородська і Петро Палюх, голова і члени редакційної колеґії „Українського Гарварду".

В сьогоднішньому виданні „Свободи" читачі знайдуть окрему сторінку „Український Гарвард", яку приготовила окрема редакційна Колеґія з Романом Шраменком, як головним редактором, та яка в майбутньому появлятиметься періодично. Для обговорення редакційних й адміністраційних справ тієї сторінки відвідали редакцію й адміністрацію „Свободи" минулого тижня ентуціясти українських студій та Гарвардського Українського Наукового Інституту пп. Роман Шраменко, Камілія Смородська і Петро Палюх, інформуючи про з кожним днем збільшуване зацікавлення найширших кругів громадянства однаково встановленими вже трьома катедрами українських студій в тому престижевому університеті, і працею, потребами та можливостями Гарвардського Українського Наукового Інституту, для завершення та повного розгорнення якого потрібно ще біля двох мільйонів долярів. Започаткована сьогодні в „Свободі" окрема сторінка Фонду Катедр Українознавства „Український Гарвард" ставить собі за завдання в цьому році 200-річчя Американської Незалежности та 100-річчя першого масового українського поселення в цій країні постійно та авторитетно інформувати найширші кола кола українського громадянства про це безсумніву найбільше гарвардське досягнення українців в Америці — інформували відвідувачі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Живцем поховали

Український та інші не-російські народи рабовласницької совєтської імперії в совєтській публіцистиці, включно з „науковою", існують ще тільки по назві, але вже не як народи, а складові частини „нової історичної спільности людей великого радянського народу". Щонайменше так кажуть якісь В. І. Юрчук і В. О. Романцов у їхній рецензії ,надрукованій в травневому виданні журналу „Комуніст України" на 503-сторінкову монографію „Великий совєтський народ", яка недавно появилася, очевидно на „общепонятном язике", у в-ві „Наукова думка". Вже на початку рецензії пишеться, мовляв „Утворення небаченої в історії людства нової історичної спільности людей — радянського народу є одним з видатних досягнень КПРС, трудящих нашої країни. Тому цілком природним є великий інтерес суспільствознавців різних спеціяльностей до вивчення, аналізу та наукового узагальнення тих закономірностей, які властиві процесові формування і розвитку цієї спільности". З рецензії виходить ясно і недвозначно, що це „утворення небаченої в історії нової спільности людей—радянського народу" є вже доконаним фактом і головним завданням совєтських „суспільствознавців різних спеціяльностей" є „вивчення, аналіз та наукове узагальнення тих закономірностей", які до цього „утворення" причинились.

Рецензія в „Комуністі України" в головній мірі відноситься власне до того „вивчення" в рецензованій монографії. Але дещо більше про ту своєрідну могилу, в яку кремлівські верховоди та їх вислужники намагаються покласти живцем не-російські народи їхньої народовбивчої імперії, подибуємо в іншій рецензії на ту саму „монографію", надрукованій в „Літературній Україні", органі правління Спілки письменників України, з 14-го травня ц. р. Також ця рецензія має двох співавторів, Євгена Шабліовського, члена - кореспондента Академії наук УССР, та Ларису Шевченко, старшого наукового співробітника інституту історії АН УССР та історичних наук що тільки потверджує велику увагу, яку цій справі віддається.

З їхньої інформації виходить, що монографію-могилу приготовила редакційна колегія в складі: А. Г. Шевелєв (відповідальний редактор), Б. М. Бабій, П. І. Багрій, І. К. Білодід, Н. В. Комаренко, С. А. Крижанівський, А. В. Лихолат та В. І. Шинкарук.

Дальше з цієї рецензії виходить, що рецензовану книгу-могилу для живих націй припечатано — як і можна б було очікувати — ствердженням, що „великі теоретичні узагальнення зроблено з питань розвитку і взаємодії мов соціялістичних націй, а також ролі *російської мови як засобу міжнаціонального єднання*" (підкрес. ред.).

Рецензована книга, як і згадана тут рецензія на неї, потверджують і ще більше наголошують ту смертельну загрозу, яка зависла над українським та іншими не-російськими народами совєтської імперії, про яку вже багато разів була мова і перестороги на цьому місці. Загроза направду смертельна та вимагає негайної і найширшої та найрішучішої нашої протидії. Ми мусимо і повинні, не гаючи ні хвилини часу, мобілізувати всі наші наявні ресурси, зокрема наших науковців та совєтознавців, щоб вони вповні розкрили ту народовбивчу затію кремлівських людоненависників, щоб ми всі разом, вся наша громада у вільному світі, постаралися довести це до відома світу, причинились до того, щоб цей народовбивчий похід став міжнародною світовою проблемою.

Похований живцем наш нарід не тільки не загинув, але з кожним днем більше і завзятіше змагається за те, щоб в приготовану для нього могилу поховати своїх гробокопателів. Допоможімо йому в цьому!

Підозріла „допомога"

Хоча Москва дуже часто висловлює „обурення" і називає „вмішуванням у внутрішні справи СССР", випадки, коли громадяни і політичні діячі країн вільного світу видвигають проблему порушення національних, політичних, громадських і загальнолюдських прав самими совєтськими властями, то в той самий час вона цілком не вважає вмішуванням у внутрішні справи Америки те ,що совєтські дипломати одверто стараються вплинути на вислід президентських правиборів і самих виборів.

Минулого тижня дорадники Джіммі Картера, колишнього губернатора Джорджії і одного з демократичних кандидатів на президента, повідомили пресу, що деякі працівники совєтської амбасади у Вашінгтоні кількакратно контактувалися з ними, виявляючи зацікавлення американськими правиборами і виборами, та недвозначно натякали, що Совєтський Союз може повести таку політику, яка допомогла б Картерові виграти вибори. Ці речники Москви нарікали, що президент Джералд Форд тепер „підкопує детант" між ЗСА та СССР і натякали, що кремлівські верховоди були б дуже незадоволені, якщо б президентом ЗСА був обраний демократичний сенатор Генрі Джексон.

Нічого дивного, що Москва „дещо розчарована" президентом Фордом, бо Президент і державний секретар Генрі Кіссінджер протягом останніх кількох місяців почали приходити до правильного переконання, що тоді, коли Вашінгтон бажає дійсного міжнародного відпруження, кремлівські верховоди, хоча постійно говорять про потребу і нібито „взаємокорисність міжнародної розрядки", використовують політику детанту майже виключно для власної користи.

Незадоволені кремлівські ватажки також сенатором Генрі Джексоном, бо він часто виступає в обороні національних, політичних, релігійних і людських прав совєтських громадян та навіть пропонує узалежнити поліпшення торговельних зв'язків із СССР від полегшення совєтської еміграційної політики.

Москва також дуже боїться, щоб президентом ЗСА не вийшов колишній республіканський губернатор Каліфорнії, Роналд Ріґен, знаний за його антикомуністичні погляди

Москва, отже, правдоподібно була вирішила „допомогти" демократичному кандидатові Картерові, а в дійсності „допомогти" собі, надіючись, що Картер, політичні погляди якого вважаються поміркованими, буде „більш безпечним" для Совєтського Союзу, ніж будь - який з інших кандидатів на президента.

Усе це можливе, але також дуже правдоподібно, що московська „допомога" Картерові була подумана, як грубими нитками шита провокація, щоб цю „допомогу" довести до відома американських виборців і тим Картерові пошкодити. Він бо своїми дотеперішніми виступами, зокрема своїми морально - релігійними засадами, навряд чи міг чимнебудь заімпонувати Москві.

В. Гут Кульчицький

ПРО МАЛИЙ ІНЦИДЕНТ У ВЕЛИКІЙ ГРІ

Дуже тяжке обвинувачення висунув „Н. Й. Таймс" проти всіх кандидатів на президента в одній із редакційних. Твердив він там, що „Фундаментальні зміни зайшли у світовому балянсі сил в наслідок нової спроможности і готовости Москви перекидати конвенціональні мілітарні сили далеко від своїх берегів". Тепер мілітарні спроможності Москви розтягаються уже „від водовкруги Японії до Південно-східньої Азії, Індійського Океану, Червоного Моря, Близького Сходу, Африки і Куби". А ще недавно таку спроможність мали тільки З'єднані Стейти. І оце, — запевняє „Н. Й. Т.", — є „нова небезпека", яка „може виявитися далеко тяжчою для контролювання, як нуклеарна небезпека". А тим часом всі кандидати присвячують їй мало уваги! — Обурюється „Н. Й. Т.".

Не можна тут не підкреслити, що це не „гістерія" якогось там органу „Джан Бирч Сосаєті", чи хоч би пересторога, скажім, консервативного „Нейшенел Рівю", але тривожний голос солідного, широко відомого, ліберального щоденника.

Безперечно, „Н. Й. Т." тривожиться небезпідставно. Небезпека існує. Та вона не з'явилася щойно тепер, нагло, як Атена з голови Зевса чи Афродита з морської піни, але росла помалу роками. І спроможність Москви, яка цю небезпеку творить, не тільки в інтенсивній розбудові Москвою морських одиниць, але і в набуванні морських баз у прихильно наставлених країнах, де ті морські одиниці у своїх подорожах можуть зупинитись і діставати потрібну обслугу і направу. І тому то у теперішній великій грі далеко більшого значення, як колись набувають поодинокі країни і групи країн.

Однією з перших країн, які нав'язали дружні відносини з СССР і відкрили свої пристані для совєтських кораблів, був Єгипет, і недавній зудар між Єгиптом і СССР кидає цікаве світло на теперішню загальну світову ситуацію і на її розвиток.

Удар і відгомін

Як відомо, в березні ц. р. Єгипет анулював умову дружби і співпраці із Совєтським Союзом з 1971 р. та припинив договір, згідно з яким улаштування александрійського порту були поставлені до диспозиції совєтських кораблів. Як причину до тих драстичних потягнень подано те, що совєти не хотіли доставляти нову зброю і запасні частини для Єгипту та відмовилися розложити на довші рати плачення колосального єгипетського довгу.

Причиною ж совєтського поступування був курс направо президента Садата, тобто покращання відносин між Єгиптом і Заходом, а в першу чергу ЗСА, та відчинення дверей для приватного капіталу в надії, — як пише „Ле Монд", — що „динамізм приватного сектора вілле життя у, ще від часів Насера, майже повністю удержавлену індустрію".

„Ю.С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" 10 травня ц. р. постійно у відділі „Ворлдґрам" з тієї нагоди писав: „За те зірвання совєтських зв'язків з Єгиптом росіяни платять підтримкою в Азії, в Африці і на Близькому Сході. Так говорять дипломати в Совєтському Союзі". Як найбільш драматичний приклад вони подають останнє намагання Індії нав'язати кращі відносини з комуністичним Китаєм. „Відмова Совєтів доставляти мілітарні запасові частини, — кажуть вони, — чи розтягнути єгипетські заборгування, породила серйозні сумніви в індійців відносно їхнього сполягання на Москву".

„Африканці також є надзвичайно обережні з причини занадто великої совєтської допомоги", — твердив дальше „Ю. С. Нюз енд В. Р.". Країни ж Близького Сходу, хоч є „ліві, але ще більше вони націоналістичні". І тому то „вони підозрюють, що росіяни не здібні будувати близькі відносини без намагання осягнути політичні впливи". Отже на Близькому Сході „конфлікти є не між ісламом і комунізмом, але націоналізмом і совєтським імперіялізмом".

„До чого ж все це зводиться? — питає вкінці редактор відділу „Ворлдґрам" і зараз відповідає: „Поперше, нації, які шукають допомоги, тепер свідомі того, що слово Росії не завжди є її зобов'язанням. Подруге, більш, як колинебудь раніше, вони свідомі небезпеки попасти у занадто міцні обійми російського ведмедя".

„Діли і пануй"

Розуміти небезпеку „обіймів російського ведмедя" — одна справа, визволитися з них — що інше, як промовисто на це вказує дальша історія „малого інциденту".

Спеціяльний кореспондент „Н. Й. Т." повідомляв з Каїро 1-го травня ц. р. про промову президента Садата, у якій „Садат... простягав оливну гілку до Совєтського Союзу". В промові Садат між іншим сказав: „Ми не хочемо битися з Совєтським Союзом. Я сподіваюся, що прийде день, коли наша незалежна позиція буде зрозуміла і прийнята, і тоді відносини між нами і Совєтами будуть встановлені на нових солідних підставах". Тиждень пізніше, 8-го травня, спеціяльна кореспонденція з Каїро ішла вже у „Ню Йорк Таймсі" п. н. „Єгипет старається поліпшити злі відносини зі Совєтами", і в ній, між іншим, повідомлялося про підписання торговельної умови між Єгиптом і СССР. Згідно з тією умовою СССР одер-

(Закінчення на стор. 3-ій)

НАЦІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НА СХОДІ ЕВРОПИ

(4)

Така московська „опіка" викликає, натурально, велике невдоволення й гнів у країнах - сателітах. В опозиційних, теж і в збройних рухах, брали участь і місцеві комуністи. На Угорщині вибухло повстання в жовтні 1956 року під проводом голови угорського уряду Імре Нодя. Коли югославський Тіто відмовився слухати московських наказів 1948 року, то знайшлися опозиційні комуністи і в інших країнах -сателітах. В процесах проти цих „агентів фашиста Тіта" та „прихильників сіонізму" покарано смертю визначних комуністів у Болгарії ((Трийго Костов), на Угорщині (Райк), в Чехо - Словаччині (Сланський) і т. д. Теж теперішній президент у Празі Гусак (словацького роду), був тяжко караний за „буржуазний націоналізм"...

Відомо, що російська людність в СССР теж не має щастя під режимом комуністичної тиранії. Однак, росіяни мають ту вигоду, що цей режим не гнобить їх національно тільки політично та економічно. Неросіянам доводиться терпіти дискримінацію й кари ще й їхню національну приналежність. Тому не має рації Солженіцин, коли пище, що найбільше терпить від комуністичного режиму російський народ. Фактично найбільші втрати (до половини числа людности) мали кримські татари, калмики, чеченці надволжанські німці та інші малі народи, серед численних народів найбільші втрати пропорційно зазнала українська нація.

Національну дискримінацію видно й серед невільників у совєтських концентраційних таборах. Так звані „націонали" (дивнє слово: виходило б, що росіяни не нація, а якась безнаціональна група!) мають більшість у таборах СССР. Про це згадують різні автори. В лондонському часописі „Survey" ч. 4 1975 р. стверджено, що в Пермському таборі ч. 35 переважають неросіяни.

Як же ставляться до проблеми поневолених народів СССР різні російські автори? Солженіцин (його дід по матері був українець) зрозумів законність прямування українців до самостійности. Бувши в неволі в совєтських таборах, Солженіцин заприязнився з українцями - „соузниками" і побачив, яку велику вагу має у них ідея національної незалежности. З причин моральних і політичних Солженіцин уважає, що росіяни повинні помиритися з українським самостійництвом.

Це все добре. Але автор „Ґулаґу" додає, що мабуть східні області України „не схочуть" відділятися від Росії ,бо там є багато російської людности. Солженіцин мусів би знати, що в східні області України Москва присилає стоїх людей, а українців переселяє за Урал. Ці його міркування суперечать загальному прямуванню Солженіцина до справедливости.

Андрей Сахаров у листі до Брежнєва (червень 1972 р.) писав, що в конституції СССР визнано „право націй на самовизначення аж до відокремлення". Однак, „фактично навіть обговорення подібних питань нерідко переслідується". Сахаров уважає, що прямування народів до відділення від СССР ослабне в процесі демократизації цієї держави. Це помилковий погляд. Відомо, що національні рухи розвиваються найвільніше в тих країнах, де є демократичний лад. Це бачимо і в Англії (вельші й шотляндці), у Франції (баски, корсиканці, флямандці, окситанці). Сахаров закидає московському урядові „намірене загострення національних проблем" і згадує „численні арештування в Україні". Це саме ствердив Сахаров у розмові з чужоземними журналістами 23 серпня 1973 р.: Репресії особливо зазначилися в Україні. А. Сахаров у своїх „Міркуваннях про поступ" і т .д. підкреслив ненависть Сталіна до українців:

„Протинародний характер сталінізму виявляється особливо у властивій Сталінові українофобії".

Найясніше, без усяких застережень висловився про рухи поневолених народів в СССР невільник режиму, росіянин, Володимир Буковський. Він засудив московський великодержавний шовінізм.

„А все ж таки міжнародність (інтернаціоналізм) існує. Саме тут, в товаристві так званих „буржуазних націоналістів", яких є більшість серед політичних невільників. І коли націоналістами є Будаґян, Альтман, Калиниченко, Світличний, Шахвердян, Лук'яненко, Глузман, то і я націоналіст".

Буковський — оборонець демократичного націоналізму (патріотизму) і пише: „Демократія — це свобода і людини і окремих народів".

Поряд з людьми поміркованими й високо інтеліґентними, в російському суспільстві СССР виступають автори, що йдуть слідами реакціонерів з часу царського режиму. З підписом „російські патріоти" видали в СССР „Слово нації", в кінці 1970 р. Автор (чи автори) проповідують антисемітизм, кидають обвинувачення на українців та інші неросійські народи за їхній „імперіялізм". „Слово нації" кличе до „національної революції", яка має завершитися с т воренням сильної „національної держави, до якої пристануть

(Закінчення на стор. 5-ій)

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Евстахій Загачевський. ЇЇ РЕГІТ НЕ ЛЯКАВ. (Оповідання з часів другої світової війни). Видавництво Юліяна Середяка, Буенос - Айрес, 1975, ст. 191. Обкладинка і рисунки в тексті у виконанні автора.

Автор присвятив цю свою книжку „українським Воїнам, що впали в боротьбі з московсько - бальшевицьким наїзником під час другої світової війни".

І треба признати, що ця його книжка є гідним і тривким пам'ятником тим українським юнакам, які зі зросю в руках пішли здобувати волю своєму народові, бо знали, що нам волі ніхт оне дасть, якщо ми самі її не здобудемо.

Це вже четверта книжка цього автора, який видав був в Мюнхені в 1952 р. „Спогади фронтовика", в 1961 р. в Торонті „Львівську братію", а в 1968 р. „Веларія - Ріміні - Англія". Не читали ми тих його книжок, та про його оповідання „Її регіт не лякав" треба ствердити, що це дійсна література, і що „автор цих двадцятьох „оповідань" дійсний письменник. Його хвалить автор передмови Анатоль Курдидик, називаючи його „майстром - літописцем" боїв Дивізії.

Про книжку Загачевського писав Михайло Ліщинський в „Америці" (2 квітня 1976) так: „На полі бою регочеться смерть ,але її реготу вояки не бояться". Ми гадаємо ,що дивізійники в творах цього автора таки бояться смерти ,але проте, як пише Ліщинський, „вони борються, прориваються з оточення, перемагають ворога, застелюють поля трупами", і саме в тому оригінальність Загачевського, його психологічна глибина, бо він знає, „що йому належить робити", — „він повинен якнайменше говорити від себе самого" і „зразу вводити" героя. За ці прикмети хвалить Арістотель в своїй „Поетиці" Гомера, персонажі якого завжди „мають свій хакартер".

Нехай ніхто не дивується, що ми згадали аж Арістотеля й Гомера, але нас дуже мило вразило те, що Загачевський не моралізує, не філософує, тільки, як домагається Арістотель, „відтворює дійсність", головним чином психологічну, чого в нашій літературі часто недостає.

В книжці 20 оповідань і 12 „рисунків" самого автора. Кінцеве оповідання „Юбільюшовий злаз" („Ювілейний з'їзд") не пасує до цілости, яка є перлою між нечисленними творами з воєнною тематикою, і яку приємно читається.

∴

ДЕННИК НАЧАЛЬНОЇ КОМАНДИ УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛИЦЬКОЇ АРМІЇ. СУД НАД ГЕН. ТАРНАВСЬКИМ. „Червона Калина", Українська Видавнича Кооператива, Інк., Ню Йорк, Н. Й., 1974, ст. 325.

Ця книжка була популярна перед своєю появою друком, бо поважне число любителів нашої історії склали пожертви на фонд її видання. Популярність „Денника Начальної Команди Української Галицької Армії" поширювалася ще й тому, бо перед появою книжки у вужчому гурті зацікавлених осіб велася дискусія, чи цей „Денник" друкувати без змін, як рідкісний історичний документ, чи його трохи „вигладити", пропустити деякі місця, які наново роз'ятрили б ті рани, на які нездужав наш національний організм більш як п'ятдесят років тому.

В-во „Червона Калина" прийняла засаду, що і „Щоденник УГН" і „Процес ген. Тарнавського" — це історія, „а історію треба представляти правдиво, щоб на давніх хибах і промахах вчитися кращого". В-во вірить, що ці два історичні документи „не поменшать, а поглиблять культ вояків, які боролися за Україну в отих страшних умовинах" в 1919-1920-их роках, з яких походять ці два важливі документи. „Найприкметніша риса і найбільша цінність „Щоденника" — це його короткий, сухий, змістовний військовий стиль". Ось зразок щоденника з дня 16-го червня 1919 р.:

— Побитий неприятель відійшов в неладі з головною силою на Броди; з частями на Львів і Збараж.

Неприятельський причілок на північ від Нижнева зайняли війська ІІІ-го Корпусу по дводневнім надзвичайно прикрім бою.

8-ма Бригада відзначилася передусім в ручнім бою.

Власний потяг наступав дуже успішно.

І-ий Корпус осягнув 6-ою Бригадою Озірну, головною силою район Глубічок Великий і йде групою Мартиновича через Збараж на Заложе.

ІІ-ий Корпус згромадив головну силу коло Козови.

ІІІ-ий Корпус стоїть 11-ою Бригадою коло Галича, 8-ою коло Нижнева, 2-ою коло Підгаєць (ст. 9). (В цій Бригаді служив автор цих рядків —Л. Л.).

„Денник" зачинається 7 червня 1919 р., а кінчається 3 квітня 1920 р., а „Суд над ген. Тарнавським" відбувся у Вінниці 13 і 14 листопада 1919 року (ст. 241-308). На ст. 309 до 324 поданий „Список місцевостей", згаданих в книжці. Стаття „Від Видавництва" (ст. І-XII) говорить про історію „Денника", який В-во надрукувало без найменших змін, навіть без мовної і правописної коректи. Там також В-во вияснило, чому воно видало ці документи, хоч знало, що дехто волів

(Закінчення на стор. 4-ій)

Американські вартості: Постійність і змінність

Даніел Аарон і Аллен Вайнстейн

I

Доводиться святкувати наше Двосотріччя в час, коли спостерігачі з різними політичними переконаннями говорять про Роз'єднані Стейти, про країну „племінних груп", що запекло ворогують між собою, хоч провідники народу запопадливо орудують реторикою погодження та переконують нас про потребу прямувати до спільних завдань.

Але чи будь-яке погодження взагалі можливе в час, коли сторонники етнічних, расових чи навіть статевих груп додають і свої голоси до загального суспільного розбрату? Чи сучасні хвилювання й неспокій — це ніщо більше, як наслідки в'єтнамської катастрофи, або безконечної „гри в нічию" холодної війни? Чи Вотерґейт — причина? А чи тільки симптом? Коротко, чи З'єднані Стейти страждають на запізнену і загалом пожиточну недугу загальної непевности й вагання, що її можна з часом вилікувати, а чи гинуть від неминучої смертельної національної хвороби, як пророкують „пророки згуби"?

Прямих відповідей на такі питання немає. Немає їх і на запити, що їх висловлювали автори попередніх статтей у цьому циклі про формування американських вартостей. Панове Вайнстейн, Гайлбронер, Самуелсон, Ляфебер і Гарріс не намагалися присолоджувати факти чи применшувати небезпеку сучасного становища Америки. Вони розумно описали суспільно-економічні ознаки національної хвороби і вказали на наслідки цієї хвороби в цілому світі. Отож, діягнози З'єднаних Стейтів і американського народу, що їх ці автори поставили, не мають на меті заспокоювати чи радувати.

Роздута економія намагається якнебудь оправдати свої вчинки й мету, а уряд безперервно втручається в економічні процеси, радше заваджаючи, ніж допомагаючи їх розвиткові. Мільйони громадян виявляють незадоволення та тривогу і на роботі, і під час відпочинку; їх бо вже не підтримують на дусі надії на краще життя. Традиційний авторитет, що колись був втілений в структурі сім'ї та праці, в церкві, в економічному житті та в системах етичної думки, розпадається на наших очах.

ШВИДКІСТЬ ЗМІННОСТИ

Різні зміни в нашому житті за останні роки стали такі численні й такі судорожні, що вже сама швидкість цих змін, не зважаючи на їх наслідки, жахає і бентежить. Засоби комунікації („медія") щоденно перетворюють на різні лади вартості незлічених мас людей, і навряд чи знайдеться така машина, яка змогла б зупинити ці впливи. Часом здається, що засоби комунікації самі собою виробили власний авторитет, що його вже не контролює влада і прероґативи їх позірних керівників.

„Культура" молоді (і молодости), „культура" наркотиків, нові структури сім'ї, технологія компюторів, статева революція, — все те докраю напружує самі собою тонкі нитки громадських зв'язків, які неміцно з'єднують наше плюралістичне суспільство. Напруження всередині громад зростає з кожним днем, загрожуючи тим лагідним погодженням та пристосуванням, які в минулому забезпечували добрі сусідські взаємини між людьми. Групи з особливими інтересами — себто, групи етнічні, расові, статеві, економічні, політичні — настоюють на своїх власних варіянтах свободи, рівности та демократії, і так знову і знову заколочують плесо суспільного життя.

Все це приводить політичних і суспільних теоретиків в університетах і поза ними до висновку, що країна тоне під тягарем своїх численних турбот. Вони твердять, що натиск меншин на уряд щораз більше поширює і помножує функції уряду, які вже й без того небезпечно поширені та помножені. В наслідок того вольності більшости знoшуються і затираються. Більш безвиглядно песимістичні з-посеред цих затривожених спостерігачів переконані, що раптові й насильні перетворення в нашому суспільстві тільки роз'ятрюють наші економічні й політичні хвороби, загрожуючи цілковитим розвалом наших інституцій.

Дехто думає, що швидкість та розмах сучасних суспільних змін робить нашу добу унікальною. Без огляду на те, наскільки такі думки відповідають правді, у З'єднаних Стейтах не вперше відбуваються подібні раптові перетворення вартостей та інституцій. Хай цей досвід минулого послужить, якщо вже не дороговказом для наших розгублених сучасників, то принаймні пригадкою, що в минулому наша країна теж переживала різні кризи, але вони не знищили її конституційних основ. Всі п'ять авторів статтей у цьому циклі приводять приклади, які показують, як то несподівані зміни в нашій історії перетворювали наявні інституції та творили нові суспільні й економічні структури, аж ніяк не застосовуючи революційних метод.

ЛЕКЦІЇ МИНУЛОГО

Але що може нам розповісти історія про особисті думки та почування американців, які мусіли переживати ці небезпечні перехідні періоди?

(Закінчення буде)

УКРАЇНСЬКИЙ ГАРВАРД

СТОРІНКА ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА

UKRAINIAN HARVARD

issued by the Harvard University Ukrainian Studies Fund, 1581-83 Massachusetts Avenue, Cambridge, Massachusetts 02138 (617) 495-4053

РІК І. ТРАВЕНЬ 1976. Ч. І.

ДО ВАС — ЛИСТ

Високоповажані Пані і Панове!

Ми вже ввійшли у рік 1976-ий — рік потрійного ювілею. Перший і другий ювілеї нерозлучні. Це річниця столітнього поселення українців у гостинній нашій державі, якій саме тепер сповняється двісті років.

Але, коли оті два перші світлі ювілеї підносять усіх на дусі, віщують ясне майбутнє у третьому й дальших століттях, то третій ювілей, як смерть з косою, пригадує нам сумну дійсність українства нашого рідного краю. Сто років тому московський цар рішив, що українства "не було, немає і бути не може". У восьмім десятилітті культурного 19-го віку (1876 р.) відбулася ганебна подія, безприкладна в історії культурного людства: плянове нищення української мови, а через те — культури й самобутности нашої нації. Ота заборона — це не був якийсь один випадковий акт деспота. Це рафінована система однієї з горезвісних потуг, яка використовує всі свої безграничні можливості модерних засобів техніки й терору, щоб не допустити українства до самостійного вищого національно-державного життя, а через те мати постійне забезпечене джерело німих рабів-роботів без історичної пам'яті й національної та людської гідности.

У своїй рафінованості уряд тієї держави (без огляду на її політичні системи) час-від-часу вдавав зміну, зміну, робив надії на полегшу, дозволяв на короткий час розвинутися свіжим паростям вищої національної культури, але тільки на те, щоб мати змогу брутальним способом винищити те, чого оком не можна було доглянути.

А тут наша прибрана батьківщина-ювілятка дає нам свободу для безмежного розвитку національної культури і, покинувши теорію спільного казана, хоче, щоб ми збагатили спільну американську культуру своїм українським культурним вкладом.

Це повинно б нас ще більше заохотити гідно вшанувати обидва ювілеї, тобто увіковічнити пам'ять наших перших поселенців чином, який належно вшанував би тих, що так любили свій край, свою мову, віру і звичаї.

Українська громада Америки зможе найкраще відзначити обидва ювілеї тим, що виконає обіцянку, яку від її імени дав ФКУ найстаршому американському університетові, сучасникові Київської Могило-Мазепинської Академії, а саме, що збере два мільйони долярів, які забезпечать базу для існування та праці Українського Наукового Інституту, під цю пору єдиного нормально діючого українського наукового центру у вільному світі.

Такий подвиг буде одночасно гідною відповіддю нинішним русифікаторам у краю, які вже відібрали Україні її історію і тепер хочуть відновити російський спільний котел часів Миколи І у формі штучної примусової державної "совєтської" нації.

Колись, сто років тому, загрожене Емським указом українство дало гідну вадправу отим негідним затіям, створивши зусиллям найкращих українських людей з усіх українських земель у Львові на клаптику відносно вільної Галичини Наукове Товариство ім. Шевченка — оту першу інтелектуальну основу української ідентичности.

Тепер і Львів з Галичиною попали у спільний котел русифікації. Тому як відповідь на відновлений Емський указ, українці Америки, що мають щастя жити на вільній землі Вашінґтона, вирішили ще в 1963 році створити науковий осередок у системі Гарвардського університету.

Українська нація, її розвиток, занепад чи смерть — це не якесь теоретичне питання, бо нація це конкретні люди, тобто Ви і я, що є її носіями. Від якости носіїв, тобто нашої з Вами, залежить якість нації. Якщо ми, її носії, здорові, маємо свою добре обґрунтовану історичну свідомість, а разом з тим перспективу на майбутнє, і на боці отих двох елементів свідомости і перспективи творимо в ім'я нації спільні великі діла й зусилля — майбутність нації запевнена.

Теперішня молода ґенерація і майбутні ґенерації, що прийдуть після неї, будуть з гордістю перебирати від нас атрактивну естафету, і таким способом, — а це є, підкреслюю, єдиний спосіб, — ми як нація будемо жити вічно.

Історична свідомість та перспективи на майбутнє — як усі вищі вартості людини, в першу чергу наукові, — вимагають плекання постійного допли善 крови та фаховости, які мусять іти двома шляхами.

З одного боку, це будуть катедри українознавчих дисциплін при доброму університеті (мова, література, історія), де постійно вишколюватимуться фахівці-українознавці, оці лікарі українського інтелектуального життя, які рятуватимуть носіїв української нації від національної хвороби і смерти (асиміляції).

З другого боку, мусить існувати дослідна половина структури — Український Науковий Інститут, творча лябораторія великих українських вартостей та досліду наших національних недуг. Тільки бездоганне функціонування тієї лябораторії забезпечить лікарям українських душ відповідні до потреб і вимог часу ліки в боротьбі за життя нації.

Кожна серйозна справа вимагає фаховости, відданости та матеріяльного забезпечення.

Якщо нам, тобто Вам і мені, важливе й дороге існування української нації, якої вільними носіями тільки ми можемо під цю пору бути тут на вільній землі, якщо ми хочемо рятувати українство, загрожене хворобою асиміляції як тут, так і в ще більшій мірі на рідних землях, то ми з гордістю повинні взяти у свої руки справу, яка є і може бути тільки нашою справою (бо душа то наша!), і забезпечити якнайкраще існування й безперервне функціонування нашої національної лябораторії — Українського Наукового Інституту Гарвардського університету.

При тому тут ідеться про мінімальні вимоги. На відміну від справ зв'язаних із здоров'ям нашого тіла, де потрібні інститути й лябораторії з мільйоновими річними бюджетами, де працюють тисячі, а то й десятки тисяч фахівців та їх технічних помічників, де потрібні дуже дорогі машини та прилади, — для функціонування УНІ треба забезпечити можливість постійної праці тільки для одного обо кількох десятків (згідно з можливостями) фахівців та кількох технічних сил.

Беручи під увагу можливість нашої еміґрації, тобто Ваші і мої, ми запланували бюджет усього на яких 150-160 тисяч долярів річно, т. зн., приблизно 10-15 тисяч річно для кожного з десяти добрих молодих фахівців. Але ті гроші, хоч і невеликі, мусять бути постійно, кожного року до розпорядження. Така ситуація можлива лише тоді, коли є в банку складений основний капітал, з якого одержуватиметься відсотки. У нашому випадку той капітал — це власне ціль нашої збірки — два мільйони долярів.

На наше щастя, українські студії були створені в системі найбагатшого американського університету (Гарвард), який міг собі дозволити на те, щоб із свого боку причинитися до розвитку отих дисциплін. Покликавши до життя Український Науковий Інститут, Гарвардський університет призначив для цієї установи відповідний будинок у репрезентативній частині Кембриджу. Інститут не тільки не мусить платити за нього ні одного шага, але університет платить кошти опалення, світла, усіх направ, охолоджування і оплачує дві особи прислуги, які втримують будинок у взірцевій чистоті.

Завдяки цій допомозі університету, не треба тратити грошей на купівлю будинку, а всі зібрані зроші призначені на наукову діяльність Інституту.

Вірячи, що Ви, як уважаєте, що якість і потреба інституції для розвитку й забезпечення від смерти української національної ідентичности, а через те і самої нації, є справою найпершої ваги, я запрошую Вас включитися до нашої акції й записатися до золотої книги меценатів Українського Наукового Інституту і таким гідним способом вшанувати ювілейний 1976 рік.

З правдивою пошаною до Вас,

Омелян Пріцак

(Передруковуємо цей лист в скороченні з "Вістей ФКУ", Весна 1976 р.)

В ЦЬОМУ — 1976 РОЦІ: ГРОШЕВА ПОЖЕРТВА НА ФУНДАЦІЮ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ, ЦЕ — НЕ ЛИШЕ ГАРНЕ Й ПРАКТИЧНЕ УРОДИНОВЕ ПОЗДОРОВЛЕННЯ АМЕРИКИ В ЇЇ 200-ЛІТТЯ, ЦЕ ТАКОЖ ПОКЛІН І ПОМІЧ УКРАЇНІ!

УКРАЇНСЬКА ЛІТНЯ ШКОЛА - 1976 В ГАРВАРДІ

(від 28 червня — 20 серпня 1976)

І в цім році, як і в попередніх, УНІГУ організує в Гарварді Літню Українознавчу Школу. Три курси, а саме: *Українська Історія* (проф. Марта БогачевськаХомяк; *Українська Література* (проф. Леонід Рудницький; *Українська Мова* (проф. Богдан Струмінський) стануть основою цьогорічної школи. За кожний курс, будуть зараховані 4 кредити, що їх можна використати у всіх каледжах та університетах.

Окрім повищих курсів, додатково, беручи наявну потребу й заінтересування, відбудуться також спеціяльні семінарі на слідуючі теми:

1. *Українські Дисиденти:* щоб належно поінформувати про сучасні визвольні процеси в Україні, соціяльні та політичні умовини життя людей, а зокрема переслідуваних дисидентів; їхні ідеологічні та політичні вірування, професійні стандарти, спроможності, тощо.

2. *"Карер Опортуніті":* для особистої помочі молодим українським студентам, УНІГУ запрошує визначних академічних американських дорадників, які будуть реферувати, дискутувати й унапрямлювати по лінії вибору студій, місця, професії, а тоді можливостей праці в Америці, що має дуже велике значення, бо багато молодих людей тратить час і гроші, через невірні інформації, або нефахову пораду будь-кого.

3. *200 річчя Американської Незалежности:* досліді екскурсії в історичному Бостоні-Кембридж, Лехінґтон, Конкорд та Сейлем, дадуть нагоду нового пізнання американської революції, побудови держави й її провадження. Також є передбачені й інші активності із суто українським змістом, які будуть під час цього літа на Українській Літній Школі в Гарвардськім університеті. Студенти користатимуть із найкращої в світі університетської бібліотеки, керівництва та всіх тих притаманних Гарвардові можливостей, які ціхують його вартість й значення.

Є можливість також фінансової допомоги-стипендії, але всі старання зголошень треба робити вже, якнайскоріше. На курси приймається всіх із закінченою середньою освітою, "андерґраджуейтс" і "ґраджуейтс" студентів.

Пишіть до:

Summer School 1976
Harvard Ukrainian Research Institute
1581-83 Masschusetts Avenue
Cambridge, Mass. 02138

ВІД ГЕ ФКУ:

Як вже згадано, до 22 січня 1977 року нам прийдеться ще зібрати мінімум один мільйон і чотириста тисяч долярів, щоб забезпечити найконечніший розвиток Українського Наукового Інституту в Гарвардськім університеті.

Коли взяти до уваги, що перед нами літо — вакаційний час, а тоді зимою-свята та інші громадські, чи приватні справи, тоді насправді нам не залишилося вже багато часу.

Ми знаємо, бо наша Українська Громада це вже доказала, що вона розуміє та вповні поділяє значення дальшого росту нашої Української Вільної Науки, яка ставить свої міцні основи в найкращім університеті світа. А як що так, тоді візьмімось всі разом до закінчення цього благородного діла, яке є відповідальністю нас всіх.

Ми кличемо представників місцевих комітетів ФКУ посилити свою жертвенну і направду віддану працю. Ми просимо їх відвідати усі українські хатв, де живуть наші українські люди і звернути їх паскаву увагу на ситуацію, яка потребує їхньої матеріяльної помочі. І потребує вже, нині!

Ми ще раз звертаємось до наших професійних людей, які вже давно засвідчили свою солідарність та жертвенність, щоб вони вплинули своїм авторитетом та дружністю на тих, що ще сьогодні не є в лавах наших достойних меценатів ФКУ.

Ми просимо Українські Громадські Організації, Централі, Відділи і все достойне їхнє Членство, — поновіть свої вклади, свою поміч Гарвардському Українському Науковому Центрі! Вкладаючи там свої гроші, свій труд, Ви посередньо допомагаєте своїй установі, яка скоріше, чи пізніше буде черпати великі користі із Гарвардського проєкту. Допоможіть нам розбудувати Центр, в якім куватимуться українські душі, українські молоді люди, український інтелект. А якщо це станеться, тоді буде і поміч, і зміна, і новий потрібний нам всім діловий та мудрий підхід у всіх справах нашого многогранного громадського та політичного життя.

Повідомляємо, що починаючи від другого нашого числа "У. Г.", будемо постійно містити в нашій сторінці виказ всіх нових пожертв на ФКУ.

Рівночасно будемо подавати фінансове зіставлення, щоб наглядно бачити при контролі нашої загально-громадської опінії, як росте наш конечно потрібний фонд, хто його складає, хто працює і хто розуміє ось цю преважливу потребу.

Коли вкінці осягнемо нашу мету (а ми її напевно осягнемо, повірте!) ФКУ виготує та видасть окремим виданням пропам'ятну книгу будівничих цієї великої та вартісної будівлі: три катедри українознавства, Український Науковий Інститут Гарвардського університету, бібліотека, видавництво, науковий і технічний персонал. А що найважніше, — у всім цім будуть конструктивно-думаючі люди, — наші молоді українські люди!

ХТО? ЩО? ДЕ І КОЛИ?

■ Український Науковий Інститут Гарвардського університету, влаштовує наукові сесії, які розглядатимуть причини і консеквенції Емського указу з 1876 р. Англомовна сесія відбудеться в четвер 27 травня ц. р., о год. 4:00 пообіді, де прочитають свої лекції Др. Ґільберт Докторов, — "Цензура в царській Росії" і проф. Роман Сольчаник, — "Царська цензура і український національний рух; Емський указ 1876 року". Коментар. — проф. Іван Л. Рудницький.

Українська сесія відбудеться в неділю 30 травня ц. р., год. 2:00 пообіді, де виступлять із своїми науковими працями: Проф. Роман Сольчаник, — "Царська цензура і український національний рух; Емський указ 1876 року; Проф. Микола Богатюк, — "Емський указ і проблема русифікації"; Проф. Омелян Пріцак, — "Сто років заборони українства".

Обі сесії відбудуться в приміщенні УНІГУ, на які запрошується всіх зацікавлених.

■ Проф. Джозеф Рабен з Ню Йорк Сіти університету, визначний експерт примінення компюторів в наукових галузях, дасть 20 травня ц. р. в приміщенні УНІГУ доповідь на тему "Можливості застосування компютора в ґуманістичних науках". Ця доповідь є спонзорована УНІГУ та Гарвардським Бібліологічним Клюбом, а основа її базується на проєкті, який вийшов від наших молодих українських професійних сил (Богдан Домарацький, Кліфтон, Н. Дж., Петро Палюх, Вейн, Н. Дж. і Едвард Касанець, Кембридж, Масс.), які 2 квітня ц. р. відбули інформативну конференцію з директором Центру Дослідів (примінення) компюторів при Гарвардськім університеті, п. Дж. Е. Мікітою, піддаючи йому думку впровадження компютора, як допоміжного чинника в бібліотеці гуманістичних наук.

■ У видавництві Гаркорт Брейс Джовановіч, появився англійський переклад книжки "Більмо" Михайла Осадчого. Переклад, редакція та аннотації Марка Царинника. Надруковано цю працю тиражем 12, 000, при співпраці з Фондом Катедр Українознавства.

Всіх заінтересованих цією книжкою, просимо звертатися до ФКУ, який має певну кількість їх для розпродажі. Ціна в м'якій оправі — $3.95, в твердій — $8.95.

■ Українська книгозбірня в Гарвардськім університеті останнім часом збагатилася неоціненими скарбами, — старовинними книгами й рукописами 16 і 17 сторіч, які були закуплені на випродажі в Монако, ґалєрія С. П. Барнет.

Окрім капіталу Гарварду, ФКУ, спричинилися до цього вповажній мірі визначні наші громадяни-меценати з Висконсин, на чолі із Др. Ігором Ґалярником, які склали виключно на цю ціль поважну суму грошей. У виявві нашої вдячности та пошани до них, хочемо їх представити нашій громаді. Це є достойні Родини: Др. І. Ґалярник, Др. І. Бариляк, Д-р. Білак, Др. С. Дудяк, Др. М. Коленський, п. І. Лущак, Др. С. Недільський, п. Папушкевич, п. М. Петраш, п. М. Тарабан, п. І. Запухляк, п. О. Запухляк, як і визначний раніший жертводавець (американець) п. Б. Л. Кілґар з Сінсіннаті, що вже раніш фінансував закуп з 16 століття "Буквар" Івана Федоровича, виданий у Львові.

Др. Ігор Ґалярник, також перед тим подарував для УНІГУ закарпатський Катехизм, Тернава 1698 р., виданий єпископом Мукачева, Йосифом і переложений на українську мову священником Іваном Корницьким.

■ За старанням директора УНІГУ, проф. О. Пріцака, ідуть заходи, щоб встановити при УНІГУ окрім програми "дакторс деґрі", також "мастер деґрі". Коли наукова праця для докторату тріває приблизно 7 років, тоді маґістерський ступінь можна буде осягнути приблизно до одного року, що і сприяло би блище українському суспільному розвитку і праці, зокрема з ділянок педаґоґіки, журналістики, теології, тощо.

■ Проф. Богдан Струмінський, гостинний професор з Польщі, буде в цім році викладачем Української Мови на Літній Школі в Гарварді.

Уроджений в Білостоці 1930 року, ходив до Української Ґімназії в Холмі 1942-1944 рр. Пізніше вчився у Варшавськім університеті, де і осягнув докторат з української та польської філології. Визначний науковий автор, що публікував свої праці в Польщі, Чехословаччині, а також Америці. Він є також далекий родич покійного, найбільшого мецената ФКУ, сл. п. Володимира Юрковського.

■ Помало, але певно, Україніка в Гарвардському університеті, починає заіґересовувати широкі круги не лише в Америці, чи Канаді, але й в інших країнах світа. Цікавим явищем є, що три студенти з Токіо університету, — японці, почали інтенсивно дослідну студію над історією України, а один з них почав підготовку до маґістерської праці — дисертації, на тему "Революція і Націоналізм в Україні 1917 року". Його прізвище, Аокі Сетсуя, а його професором є др. Г. Вада.

■ Для увіковічнення пам'яті бл. п. Івана Бонк з Торонта, створено Стипендійний Фонд ім. Івана Бонка, який очолює інж. Василь Лагошняк з Клівлянду. Цей стипендійний фонд зможе вже в цім році уділити першу стипендію для українського потребуючого студента, який зголоситься на Літню Школу Українознавства в Гарварді.

■ Журнал "Гарвард Тудей", пише про сл. п. М. Бучинського, який залишив в своїм спадку 30 тисяч долярів на Українознавчі Студії в Гарварді. Створено видавничий фонд його імени, який фінансуватиме наукові видання УНІГУ.

■ (Витяг з листа мецената ФКУ:) ... "В прилозі пересилаю грошевий переказ на 500 долярів; з них — 250, — це вирівнання мойого датку на гарвардські студії українознавства до суми 3,000 долярів, а других 250 це мій спеціяльний даток з нагоди остаточного обсадження катедри історії ім. М. Грушевського. "..

Володимир Шиприкевич,
Філядельфія.

"ЕНЦИКЛОПЕДІЯ БРІТАНІКА"

Відомо, що "Енциклопедія Брітаніка" в минулорічнім своїм виданні неправильно та із шкодою для нас, подала ряд інформацій про Україну, викликаючи тим неґативну реакцію українських громадян в ЗСА і Канаді, як і рівнож піддано це острій критиці на сторінках "Славік Рев'ю" та "Ню Йорк Таймс"..

В зв'язку з тим, започатковано ряд заходів, які довели до факту звернення "Е. Б." до дирекції Українського Наукового Інституту Гарвардського університету, з проханням опрацювати нову та правильну версію різних фактів про Україну та українців.

Чотири молодих, наукових співробітників УНІГУ, — Л. Гайда, Г. Грабович, О. Ільницький і Ф. Сисин, під висококваліфікованим керівництвом визначного науковця, професора Гарвардського унівеситету і заступника директора УНІГУ, д-ра Ігоря Шевченка, від початку цього року, почали інтенсивну наукову працю, яка по кількох місяцях увінчалася належним успіхом: вислано до "Е. Б." писані праці, які дали правильну інтерпретацію історії України, української культури, літератури 19 сторіччя, та нову біографію Тараса Шевченка.

Відповідальний редактор "Е. Б." пані Кетлін Рей, в листі до проф. І. Шевченка, датованому 6 квітня ц.р., висловлює вдоволення з одержаних праць, в прихильний спосіб пояснює деякі рямці можливостей уведення нових праць в систему видань "Е. Б.", просить у дальшу співпрацю, як і дає до зрозуміння, що редакція постепенно впровадить всі коректи, що відносяться до України, чи українців.

Наші "гарвардці" відмовилися від гонорару, який їм належався від "Е. Б." і тому пані Рей переслала чек виставлений на ФКУ, запевняючи, що всі майбутні праці, які будуть приходити до "Е. Б." будуть належно оплачувані та оцінювані.

Висловлюємо нашу вдячність проф. І. Шевченкові, та ґратулюємо нашим українським молодим науковцям з Гарварду, які зуміли тихо, без розголосу та погроз, (як це дехто демонстрував тут і там,) — виправити нанесену шкоду Україні, усталити добрі та конструктивні відносини з людьми "Енциклопедія Брітаника", щоб могти говорити із сторінок її видань про Україну і для України.

Все це ще раз підтвердило важність Українського Наукового Гарвардського Центру, що муравлиною та відповідальною працею вчиняє нам двері у вільний світ.

"Гарвардці перед українським громадянством Філядельфії"

Повищий заголовок належить філядельфійській "Америці" з дня 20 квітня ц. р., де вона в обширній статті дуже фахово реферує зустріч-сходини Українського Громадянства (понад 200 людей добірної публіки) з молодими науковими співробітниками УНІГУ, д-ром Орестом Субтельним і д-ром Зеноном Куґотом та представниками ГЕ ФКУ, мгр. Богданом Тарнавським і д-ром Андріяном Сливоцьким.

Зустріч носила інформативний характер, де гарвардці (О. Субтельний і З Коґут бувші філядельфійці) поділилися з присутніми новинами й плянами, які мають зараз місце в Гарвардському університеті по відношенні до студій українознавства на трьох українських катедрах, як і дослідницькій та видавничій праці Українського Наукового Інституту.

За твердженням щоденника "Америка", ця зустріч цікава, позитивна й успішна. Нею керував професор місцевого Ля Саль каледжу, др. М. Лабунька, а її організаторами були студенти й представники місцевого ФКУ, Роман Процик і Максим Тарнавський. Вона відбулася в домівці УСО "Тризуб", дня 11 квітня, ц. р. Представники ГЕ ФКУ пп. Тарнавський і Сливоцький, подавали в стислій формі розвиток дальшої праці ФКУ, а зокрема про розбудову УНІГУ, на який потрібно до кінця цього року (точніше 22 січня 1977) зібрати додаткових один мільйон і чотириста тисяч долярів, щоб схопити найконечніші основи для нормальної, плідної та будуючої наукової праці.

Приємно доповнювали цю інформативну зустріч, виставка найновіших видань УНІГУ ("Рецензія", "Мінутс" та інші), як і наукові праці (Гарвардського Українського Наукового Центру) студентів (дисертації). Навіть запрошення, виконане по мистецьки з портретом проф. М. Грушевського (дереворит молодого українця з Філядельфії Андрія Мадая) та гарвардським "ВЕ-РІ-ТАС", говорили мовою академічного рівня.

З НАШОЮ УВАГОЮ ДО ВАС...

Головна Екзекутива Фонду Катедр Українознавства (ГЕ ФКУ) розпочинає із сьогоднішним днем видавання періодичних сторінок п. н. "УКРАЇНСЬКИЙ ГАРВАРД", що будуть появлятися при щоденнику "Свобода", як платна власність ФКУ.

Завданням нашої сторінки буде безпосередня інформація та зв'язок, що ітимуть від ГЕ ФКУ та Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету (УНІГУ) до Українських Громадян поселених у вільному світі, а зокрема ту, в Америці й Канаді.

Бажаємо, щоб Українська Громада знала та була в курсі всіх справ, які знайшли своє фактичне примінення в Гарвардському університеті, чи з кожним новим днем там плянуються, розвиваються і реалізуються на користь й справу Української Вільної Науки, а тим же встановляють реальні нові шляхи для кращого Українського Завтра.

Хочемо, щоб свідома й вільна Українська Людина, що вчасно зуміла схопити сенс потреби встановлення Українського Наукового Центру в Гарвардському університеті, складаючи на це поважний свій гріш, — була близько пов'язана із тамошніми живими процесами, йшла разом з ними вперед, вповні їх розуміла та оцінювала, а найважнійше, БУЛА ПЕВНА за якостеву їхню вартість, ріст і напрям.

Наші спільно-дружні зусилля, національна солідарність, щире взаємодовіря, пошана один до одного, а тоді чиста віра в нашу Правду, в наш нескорений і вічноживучий Народ, скоріше, чи пізніше приведуть нас до нашої "Обіцяної Землі". Це станеться напевно! Але в нашім випадку не буде тут чуда. Буде праця! Праця над собою і над другими. Чи зуміємо це все належно розпрацювати і поставити, залежатиме лише від нас самих, від нашого інтеліґентного підходу та його виконання, а Український, Науковий Інститут, три вповні вивінувані катедри українознавства в Гарвардськім університеті, будуть служити нашій великій місії.

Випускаючи нашу сторінку "Український Гарвард" в світ, сподіємося створити її появою позитивний вклад в нашій організованій українській спільноті, якій і висловлюємо нашу дружню та щиру пошану.

РЕДАКЦІЯ "Українського Гарварду".

РЕДАКЦІЯ "УКРАЇНСЬКОГО ГАРВАРДУ"

Відповідальний редактор: *Роман Шраменко*

Редакційна колеґія:

Галина Дуда — *Петро Палюх*
Едвард Касанець — *Каміля Смородська*
Уляна Пасічник — *Люба Мазяр*, мистец. кер.

Людмила Волянська

УНІКАЛЬНА „МОЛОДА ДУМКА"

2

Початки віднови ,,Молодої Думки'' були незавидні. На оголошення в пресі про віднову дитячого хору прийшло всього двоє (!) дітей, щоб незабаром зрости до... сто п'ятидесяти! Прямують вони під сучасну пору в напрямі числа 200, — такий їх амбітний плян. І якщо ,,супротивні вітри'', які все хочуть змітати з поверхні, як щось не по-їхньому, не зруйнують цього гарного і корисного діла, то ,,Молода Думка'' осягне свою ціль і буде окрасою всіх наших кращих імпрез-концертів ще довгі роки.

Перші роки по третьому відновленні ,,М. Д.'' нею з успіхом керувала Яра Кекіш. Півтора роки тому батуту перебрав Семен Комірний. Це сталося восени 1974-го року. До хору належать діти у віці від 5-ти до 14-15-ти років. Потреба в цих старших дітях особливо велика, бо, - каже диригент, - що без старших дуже тяжко малим триматися в тоні (,,наш хор не співає унісоном, як це є звичаєм в американців, а співає на два, три і навіть чотири голоси); і він гаряче апелює до батьків, щоб підтримували дітей в любові до пісні і не давали їм знеохочуватися, якщо під впливом товаришів, які не співають, дитина висловить небажання ,,тратити час'' на пробах Такі хвилини знеохоти бувають, проте, якщо не потурати першим забаганкам, дитина згодом пізнає і полюбить до тієї міри спів, що буде вдячна все життя батькам за ,,раз добром налите серце'' — ,,добром і піснею найкращою в світі — українською!''

Поруч головного ядра ,,Молодої Думки'' почали творитися її філії, про що вже згадано. Всі філії вивчають однаковий пісенний репертуар і, будучи автономними, виступають також окремо на місцевих імпрезах. Всі вони мають своїх місцевих і також висококваліфікованих диригентів. Але на великих репрезентативних виступах вони об'єднують свої співочі сили під керівництвом головного диригента С. Комірного. Це стосується в першу чергу великих річних концертів, як цей, що відбудеться вже цієї неділі 23-го травня в ,,Тавн Голл'' у Ню Йорку, фестивалів та поважних патріотичних річниць.

Користи від таких філій ,,М. Д.'' не можна переоцінити: це і поширення пісні у все більші терени, і нагода для молодих адептів диригентури вправляти своє вміння спочатку на менших, а згодом на більших хорових групах, і почуття єдности з матірною нюйоркською ,,Думкою'' — почуття, що вони належать до великої української співаючої спільноти.

Кількість членів ,,М. Д.'' постійно, отже, зростає, але з ростом всеж відходять ті молододумкарі, які досягають такого межового віку, коли вони стають завеликими для ,,Молодої'', але все ще замалими для старшої ,,Думки''. На погляд п. Бідяка, цілковитий відхід таких дітей від співу не корисний. Тому він виношує в своїм серці замір створити ,,Юнацьку Думку'', щоб, властне, була проміжною поміж обома. І коли, наприклад, хлопці-хористи через мутацію голосу таки змушені на якийсь час перестати співати, то дівчатка можуть з велетенською користю для себе продовжувати співати й далі. Маючи це на думці навіть перед утворенням ,,Юнацької Думки'' вже існують і з успіхом виступають квартети і квінтет, складений з талановитіших і самостійніших дітей у Йонкерсі і Квінсі. Такі менші ансамблі, — інформує С. Комірний, — надзвичайно корисні, бо розвивають самостійний спів дитини, притягають молодь музикою легших форм і дають виконавцям почуття певности, відваги пізніше і для сольових виступів, і самозрозуміло, що малий, легко-рухливий ансамбль часто може виступати самостійно, бо попит на них у громаді великий.

Тут треба підкреслити, що мистецький керівник до всіх його корисних прикмет посідає ще й знання учителя співу і з успіхом навчає сольоспіву бажаючих підлітків. Він дає лекції гри на акордеоні також — річ, яка зігнала сон з очей одного нашого редактора, який побачив у тому факті вже не ,,червоного оселедця'', а таки справжню ,,кармазинову акулу''... — як мене ,,через сміх і сльози'' інформує Опікун ,,Молодої Думки''.

Проєкти невичерпного Опікуна включають і неортодоксальні для нас зустрічі Управи хору з українською пресою і радіо. Він розпочав їх два роки тому (точніше: півтора), восени року 1974-го. Друга пресова конференція відбувалася в листопаді 1975 р. і включала вже представників нашого духовенства і організованого жіноцтва. Обидві прес-конференції пожвавили зацікавлення хором у нашій громаді і збільшили кількість прихильних голосів у пресі бо, познайомившись як слід з конструктивною, наскрізь корисною і талановитою працею всіх відносних осіб і дітвори, хіба ж можна критикувати їх, коли їх заслужено треба подивляти.

Ці конференції дали нагоду ближче приглянутися новому диригентові, котрий, тому що він ,,не з нашого села'' має не раз прикрости з деякими нашими ,,хуситами''. Побачивши ж його зблизька і послухавши його розумної мови, переконуєшся, що ця молода людина (йому 28 років) вміє і хоче зробити добро нашій дітворі і заслуговує на нашу повну підтримку в даний час і на майбутнє, бо добро української культури справді лежить йому на серці. У своєму зверненні до преси Семен Комірний сказав гарні слова. Це було майже сповідь-благання. Його особливо журить безсердечна критика виступів дітей несумлінними дописувачами, які в той спосіб травмують дітей і всю працю з ними. І навпаки: щось підбадьорюючe, заохочуюче вливає промені сонця в личка і очі дітей — вони біжать до нього з щасливими обличчями, показуючи і гарну світлину в газеті і гарну рецензію. Але для тих непоправних, що з тієї чи іншої причини таки мусять когось і щось судити, він каже: ,,...не пробуйте ви критикувати дітей. Ви можете собі дозволити критикувати когось, хто стоїть на своїх ногах, хто пройшов якийсь шлях і має якусь практику і не боїться. Коротко кажучи: когось дорослого... Скажімо, мене''... Це великодушний заклик, і всі, що бажають, можуть гострити олівці і дати волю своїй ,,уяві'': ,,Горять костри горючії,

Кип'ять кітли кипучії,
Блищать ножі булатнії —
Хотять козла зарізати'', - причитується в казці давній слов'янській...

Але чи є за що критикувати? Для відповіді на це питання переговорюю з хористами, з людьми, що стоять близько ,,Молодої Думки'' і ,,Думки'', перечитую знову рецензії багатьох-багатьох знавців нашого хорового мистецтва, — всі, як один, підкреслюють надзвичайні вартості диригента Семена Комірного: ,,на всьому цьому організаційному маштабі одну з найважливіших роль відограє нова людина на нашому заокеанському обрії, а саме — диригент ,,Молодої Думки'' Семен Комірний'', — пише один з них. І він же знову: ,,Це було щось свіже, цікаве і корисне''.

,,Пробуджується придавлена буднями любов до музичного і хорового мистецтва'', — каже інший. ,,Атракцією концерту таки був виступ хору ,,Молода Думка'', який останньо виріс вже у велику мистецьку одиницю з енергійним і фаховим диригентом Семеном Комірним у проводі'', — каже третій, зазначивши, що на тому концерті брало участь 268,отже і інших учасників.

,,Це дуже гарно з боку св. Миколая, що він так любить хор ,,Молоду Думку'' в Ню Йорку,... що прийшов до неї не з порожніми руками, а приніс дорогій, співаючій дітворі прекрасний, просто вимріяний дарунок — нового диригента, котрого ,,Молода Думка'' так потребувала, а ,,стара'' і поготів. Мабуть, наші думкарі... за 25 років служіння Богові, Україні й еміграції рідною піснею записані на височостях, якщо св. Миколай знайшов для них диригента кваліфікованого аж в Ужгороді, — Семен Комірний — викладач диригентури, теорії музики і співу...'' — так пише наш відомий фейлетоніст Ікер. ,,Диригент з Божої ласки'', — погоджується ще один, — ,,новий, талановитий, молодий і повний запалу й енергії''.

Сам маестро Комірний не лишається в боргу перед думкарями і Опікуном. Співпраця між ними і однозгідність така, що можна заздрити. І це не штучне компліментування з чемности, а глибоке переконання про взаємну вартість людини і професіоналіста. У своєму вже згаданому ,,Слові до преси'' маестро Комірний підкреслює незаступиму вартість для ,,М. Д.'' пана Богдана Бідяка, кличучи батьків хористів цінувати по заслузі труд Опікуна, бо його ніхто не заступить. ,,Бо де є ще такий імпресаріо!'' З великим признанням висловлюється С. Комірний і про наших талановитих дітей та підкреслює, як з ними легко працювати. Причиною цього відрадного явища є те, що понад 65 відсотків дітей вивчають музику (інструменти: фортепіяно, бандура, мандоліна, гітара, — це за кількістю учнів, — а далі слідують скрипка, акордеон і орган). Він відмічує,спираючись на порівняння з Україною, що діти тут співають краще, бо щасливі, вільні, радісні: ,,Українська пісня звучить тут так дзвінко, — признається він, — настільки радісно іноді співають діти, так їм приємно, що я Вам скажу, що в мене від того велика, велика радість і велика гордість''. При нагоді він згадує хори в Україні, якими з любов'ю керував, проте цей хор для нього ,,є чомусь дорожчий, спеціяльний''.

,,Любов до дітей, увага до їхнього світу фантазій і великий оптимізм при праці, — писав ще один кваліфікований рецензент, — посідає Комірний. Своїм цим ентузіязмом, мімікою і взагалі сильним контактом із хором він захоплює щиру увагу дітей та веде їх, радих, у музику...''

Для Комірного, порівнюючи таки знову з хорами на Україні, ,,Молода Думка'' витримує конкуренцію і виходить переможно з того уявного змагання, а це висока похвала власного вчителя для наших наймолодших співаків. Заслухавшись спочатку, а потім зачитавшись у хроніку життя цього унікального музичного колективу, починаєш і себе майже зараховувати до його ,,опікунів''. ,,Ви бажаєте приєднатися до нас? — питає п. Богдан, — милости просим, у нас праці вистачить для всіх'', — і він у підсумку торкається й інших питань, хоч уже не таких ,,принадних'', як мистецька праця, зате не менш важливих. Це справи — господарські, фінансові. Домівку для проб вони мають в Народному Домі, і мають запевнення від управи УНД, що буде місце для проб завжди. Очевидно, ,,Думка'' платить рент.

Прибутки хору невеликі, бо членські внески для дітей на рік становлять всього 5 дол.! (Зробивши підрахунок, виходить, що одна проба-лекція коштує для малих хористів...13 центів). Але вдячністю наповнюється серце за дари меценатів, за добровільні датки на потреби ,,Молодої Думки'', особливо ще й тому, що до них за пожертвами не зверталися покищо, намагаючись давати собі якось раду. Серед більших пожертв вирізняється справжній ,,княжий дар'' — п'ять бандур, подарованих ,,Молодій Думці'' п-вом Шумейками, і 500 дол.

Про все докладно звітує п. Богдан в тому ж таки ,,Бюлетені'', якого є і редактором. Ця публікація виходить щомісяця тиражем 250 примірників, досі вона розсилалася членам хору й батькам, але від останньої пресової конференції регулярно ,,Бюлетень'' дістає також преса.

Майбутні пляни очевидно також дискутуємо. — Головне завдання утримати і розбудувати ,,М. Д.''Для цього страшенно багато робиться цими кількома людьми, які справді не знають спочинку. Батьки реагують дуже позитивно, — це ті, що їх діти уже охоплені хором; але для розбудови потрібні нові також, ті, що мають дітей у молододумківському віці. Їх треба притягнути до хору. Це можна зробити на індивідуальній базі, пояснюючи, заохочуючи, обіцяючи. Але є і спосіб ширший — українська періодика, яка, вчасно і добре інформуючи про цю надзвичайно корисну для дітей і взагалі громади працю, поширить добру славу про ,,Молоду Думку'' і викличе бажання не в одного обізнаного із хором батька і матері послати до співу і свою дитину.

Ось стається особливе і справжнє щось, стається перший раз, — це платівка ,,Молодої Думки'', підсумок п'ятирічної праці, — прегарний сам по собі осяг і перша весни цієї ,,ластівка''. Тут — вони всі і все краще з їх репертуару. Вони горді зі свого успіху і кажуть, що і сьогодні, а особливо за багато-багато років, вони слухатимуть себе з почуттям добрим — ,,ми бо не дармували''. Слухаючи і дивлячись на них, розумієш, чому для Шевченка діти були ,,великою Божою благодаттю''. Як було згадано, репертуар містить 30 пісень; ,,Молода Думка'' вивчала і дитячі опери: ,,Козу-Дерезу'' Миколи Лисенка, ,,Лисичку, Котика і Півника'' Кирила Стеценка. В самому тільки останньому році ,,Молода Думка'' брала участь у семи концертах та дала самостійний концерт. Стан хору — 150 дітей. Це поза ними. А вже в неділю — концерт.

Це буде великий концерт разом з дорослою ,,Думкою'' і з солістами: Андрієм Добрянським, Оленкою Новицькою-Зам'ятою, Євгенією Турянською і Євгеном Титлою. Діти співатимуть кілька пісень, належатиме цим разом ,,Думці'', що теж під вмілою батутою — чарівною паличкою Семена Комірного відродилася до ще кращих, як досі, успіхів. Постійні акомпаньятори хору — Оксана Куйбіда і Олесь Кузишин. Мистецьке оформлення всіх виступів, альбомів, програмок — Богданни і Євгена Титлів, а платівки — мистця Богдана Титли

Прийдіть, будь-ласка!

Знову ж 13-го червня ,,Молода Думка'' дасть самостійний концерт на ,,Верховині''. Діти радо їдуть на наші вакаційні оселі, бо це і пікнік, і виступ одноразово, і можливість ,,дробинєтам'' з великих міст натішитися природою! І правда те, що сказав колишній довголітній ,,Війт'' українського Ню Йорку, що, живучи між залізом і бетоном, все ж серця наші не з заліза і бетону. Наші діти і дорослі думкарі доводять правдивість цих слів подиву гідним служінням невмирущій українській пісні. Чи зуміємо і ми, серцем не з бетону й заліза, сказати їм в неділю своїми оплесками й признанням: Славно! Робіть так і надалі! Ми підтримуємо вас!

,,Молода Думка'' — унікальна одиниця, значення якої не можна переоцінити. Вона заслуговує на те, щоб допомогти їй, допомогти її невтомним працівникам далі продовжувати їхній труд безкорисний для користи нашої культури.

Семен Комірний – диригент хору „Думка"

Семен Комірний

Ню Йорк (В. Т-ець). — Напередодні Ювілейного концерту хору „Думка", який відбудеться в неділю, 23 го травня, в Тавн Голлі, Ню Йорк, годиться познайомити громаду з теперішнім диригентом хору, хоча Семен Комірний вже з великим успіхом диригував дорослою „Думкою" на кількох імпрезах, а „Молода Думка" під його рукою відбула вже кілька успішних самостійних концертів і недавно навіть награла власну платівку.

Семен Комірний народився 27 років тому в Ясінню на Закарпатті. Музичну освіту здобув у Львові та Ужгороді. В Ужгороді закінчив Музичне училище з дипломом вчителя диригентури теорії музики та співу, В Україні диригував різними хорами, в тому хором викладачів Ужгородського університету, а рівнож кілька років диригував дитячим хором. В 1974-му році перебрав диригентуру „Мололою Думкою" та чоловічим хором, а кілька місяців пізніше і мішаним хором цього співочого товариства. За порівняльно короткий час праці з „Думкою" здобув високі похвали з боку музичних критиків, а також пошану та приязнь хористів.

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

би, щоб вона не побачила денного світла.

Українська історіографія здобула два важливі історичні документи, які вияснюють причини наших невдач.

∴

КВІТУЧІ БЕРЕГИ. Ню Йорк, 1975, ч. 15, ст. 104. Видає Комітет Стрийщини. Редактор: О. Савчинський.

Цей цікаво редагований журнал виходить неперіодично, та при кінці минулого року вийшло вже 15-те число. Це мають бути „сторінки зв'язку бувших громадян Стрийщини", до якої зараховують такі сусідні міста й містечка: Долину, Болехів, Сколе, Стрий, Жидачів, Журавно і Миколаїв н/Дн.

На 100 сторінках вміщений багатющий матеріял спогадів про давніші й новіші часи, прикрашений численними ілюстраціями, — який дійсно „в'яже" колишніх мешканців Стрийської округи в одну сім'ю, дарма, що вони розкинені по світі. Стрияни вважають „Квітучі береги" своєю „розрадою й потіхою".

Братство б. Вояків Української Галицької Армії в Філядельфії

Ідучи за прикладом УССів. Дивізійників та деяких інших, колишні вояки УГА, чи як їх називають „Стара Война", на старі літа договорилися створити окрему групу з назвою „Братство б. Вояків УГА". Це ж єдина армія, не враховуючи армії УНР, що створилася в листопаді 1918 р. на захист Західньої Української Республіки та обороняла незалежність Української держави. Створення цього братства в ніякий мірі не має заміру впроваджувати якогось замішання, чи виступлення з членства ОбВУА (Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці), але хоче відсвіжити та пригадати світлі традиції УГА, а при тому скласти глибокий поклин тіням „Сорок тисяч квіту", тобто тим тисячам своїх побратимів, які впали жертвою страшного тифу у 1919 р. на землях Східньої України, тобто в „Чотирокутнику Смерти". Існує дуже велика можливість, що бактерію цього тифу впровадив наш ворог — Москва, як біологічну зброю, про яку тоді ще загально не говорилося, а роблено досвіди. „Братство бувших Вояків УГА" створено 20-го березня 1976 р. на пропозицію ініціятивної групи. Основуючі Збори цієї групи одноголосно і з захопленням прийняли цю пропозицію. До Братства УГА вписалось 23 б. вояків-патріотів, які

До Кправи увійшли: радзараз вибрали свою управу. ний Володимир Луцишин, голова, проф. д-р Іван Олексишин, містоголова, Юліян Татунчак, секретар, Микола Аликсевич — орган. референт, Юрій Аннюк — скарбник, Володимир Мацьків — прес. референт, і проф. Микола Остапяк — вільний член. До Контрольної комісії увійшли побр. Теодор Політило, Осип Бакай і Дмитро Пасічник, адв. Товар. суду: д-р Лев Шанковський, проф. Микола Остапяк, проф. Володимир Федак і інж. Зенон Кохановський.

Склалось так, що кілька тижнів тому вийшла з друку „Історія УГА", що її написав д-р Лев Шанковський, а видав Дмитро Микитюк у Вінніпезі, Канада. Поява цієї книги вважається великим історичним осягом і ми, колишні вояки, повинні цінити її як річ великої історичної вартости. Люди, навіть творці історичних подій минаються, а книжка залишиться по бібліотеках, як джерело для майбутніх дослідників історії України.

По остаточнім оформленні Братства б. вояків УГА, управа плянує увійти в порозуміння з автором і видавцем цієї праці, щоб видали додаток до цієї книги, де був би зафіксований факт створення Братства б. вояків УГА і де поміщено б прізвища всіх членів на вічну пам'ять.

В. М.

АРБА призначила 1000 дол. для Комітету „Українська Спадщина" в Огайо

17-го травня ц. р. тут у залі Головної Бібліотеки міста відкрито виставку „Українська спадщина", яка є вислідом старанної підготови і праці Комітету, який постав під протекторатом Окружної Управи СУА в Огайо. Комітет „УС" очолює мґр Надія Дейчаківська.

Хоча тепер виставок скрізь багато, то це явище можна вважати позитивною ознакою, що українці, поруч з іншими національностями використують небувалу нагоду, щоб звернути увагу американського світу на вклад їхньої культури в загальний розвиток американського життя.

Клівлендська Публічна Бібліотека, одна з найкращих і найбільших в ЗСА, спонзорує виставки різних національностей, замешкалих в околиці Клівленду. Бібліотека допомагає порадами і безкоштовним видрукуванням програмок. Наш Комітет виготовив летючку „Факти про Україну", яку бібліотека разом з програмками розсилає всім міським і повітовим бібліотекам та багатьом установам і організаціям. Також кожний відвідувач виставки, що триватиме один місяць, дістане таку летючку.

Практика виказує, що не завжди потрібно видавати гроші на влаштовання виставок з українських фондів. Якщо діяти організовано і послідовно, можна здобути фонди з неукраїнських джерел. Наслідком таких старань Комітет одержав від АРБА 1.000. - дол., від місцевого індустріяліста Леляндa Шуберта, який утримує приватну фундацію, 500.- дол., і від американського місцевого банку „Кардінал сейвінгс — 50 дол.

Виставка „УС" триватиме від 17 травня до 19-го червня і охоплюватиме, між іншим, такі ділянки: „Перша еміграція в Клівленді", „Церковна архітектура", „Релігія", „Мистці", „Музика", „Філателія", „Народне мистецтво", „Англомовна Українiка" та інше.

Офіційне відкриття виставки відбудеться в суботу, 22-го травня о год. 3-ій пополудні. Головні точки програми: привітання від посадника міста Ралфа Перка, доповідь проф. Яреми Раковського „Українська Америка", виступ маестра Григорія Китастого з молодими бандуристами Ігорем Махлаєм і Миколою Дейчаківським, показ історичної, народної і стилізованої ноші і фільм „Писанка" Марка Перейми. Цю програму попередить малепька гостина, о год. 2-ій по пол. Вступ вільний.

Зліва: Ігор Махлай, Григорій Китастий, Микола Дейчаківський

Повідомлення і статті про цю виставку будуть поміщені в місцевій американській пресі. Сподіємося, що добре розреклямовану виставку і програму відвідає багато не-українців, а також більшість членів української громади. Зокрема запрошуються молодечі організації і школи.

Неоніля Винярська

Відзначення 84-их уродин Блаженнішого Йосифа на Фльориді

Дня 7 березня 1976 р. з ініціятиви і за старанням Ю. Б. Вертипорохів, українська громада в Ст. Петерсбурзі торжественно відзначила 84-ті роковини Блаженнішого Отця, нашого Патріярха Йосифа.

В церкві св. Богоявлення Божественну Літургію в намірені кріпкого здоров'я Блаженнішого відправили священики: о. парох Степан А д а м я к та о. Лютослав Кусий, о. Володимир Жолкевич і о. Матвій Берко — гості з Торонта, Онт.

Чудову проповідь про життя і творчість Блаженнішого, а також про значення Патріярхату і про змагання Блаженнішого і нашого народу до завершення нашої Церкви Патріяршим урядом, виголосив о. Юліян Лютослав Кусий.

Під час п р и й вяття, що його на церковній залі уладила Юлія Вертипорох, про Блаженнішого говорив, англійською мовою, крилошанин Матвій Берко. Між присутніми були деякі, що вперше дізнались про велич і славу, якою вкрив наш нарід своїми терпіннями і життям, повним посвяти і великих діл, Патріярх наших душ Блаженніший Отець Йосиф.

Отець Радник Володимир Жолкевич оворив про величавий здвиг українців цілого світу в поклоні Блаженнішому Патріярхові під час Ювілейних святкувань в Римі.

Українська громада Ст. Петерсбургу в захопленні і в молитовному настрої вислухала тих цікавих доповідей, при тій нагоді вислави сердечний привіт і многоліттєвіє Блаженнішому Патріярхові разом із скромним даром Любови.

Молитвою закінчено цю імпрезу.

Б. Г. Волошинович

Пітсбуржчина у 84-ті роковини народин Патріярха Йосифа

У неділю, 29-го ц. р.. українська Пітсбуржчина була під знаком величавих святкувань 84-их роковин народин Патріярха Помісної Української Католицької Церкви, Блаженнішого Отця Йосифа, Великого подвижника й незламного борця за збереження самобутности нашої Церкви-Страдниці.

Цього дня о год. 4-ій по полудні українські громадяни Пітсбуржчини зібралися в храмі св. Трійці у Карнегі, Па., щоб разом із своїми отцями-душпастирами скласти подяку Всевишньому Господеві за всі Його дотеперішні ласки для нашого Ювілята та просити Всемогучого про дальші ласки й опіку над нашим Архипастирем та про дальші успіхи у його праці й задумах для світлого майбутнього рідної Церкви і Народу.

Молебень в наміренні Найдостойнішого Ювілята відслужив о. шамб. Ярослав Данильчук в сослуженні шістьох священників пітсбурзького деканату. Співали всі миряни під проводом диригента Ізидора Луковського. На закінчення молебня многоліття для Патріярха Києво-Галицького Блаженнішого Отця Йосифа підніс о. крилошанин Василь Джиджора.

Після молебня всі учасники перейшли до парохіяльної залі на Святкові Сходини, що їх зорганізував Окружний Осередок Т-ва за патріярший устрій УКЦеркви на Західню Пенсильванію. Гарно прибрана заля, портретом Патріярха, квітами та українськими вишивками, надавала величної поваги та підносила святковий настрій.

Святкові Сходини відкрив та ними проводив інж. Сидір М. Тим'як, широко відомий церковний та суспільно-громадській діяч, голова місцевого Патріярхального Т-ва і член Управи Українського Світового Патріярхального Об'єднання. Він покликав до Почесної Президії декана о. шамб. Ярослава Данильчука, о. крилош. Василя Джиджору, о. шамб. Михайла Польового, о. Петра Подоляка, о. Івана Кобата, о. Андрія Кертиса та представників поодиноких громад Михайла Барана, Ізидора Луковського і Григора Шараневича.

По спільному відспіванні молитви „Отче наш" та короткому вступному слові о. шамб. Данильчука, святочну доповідь англійською мовою виголосила мґр Олена Хміляк з Клівленду. Доповідачка в опертій на історичних фактах доповіді, вказала на мученицький шлях УКЦеркви, і починаючи від Берестейської Унії, згадала про всі ворожі затії для знищення цієї Церкви, широко насвітлила жорстокі переслідування нашої Церкви на Батьківщині під московсько-большевицькою займанщиною, згадала про її трудності на чужині і на цьому тлі яскраво змалювала постать Патріярха Йосифа, як Символ живучости й непоборности цієї мученицької церкви, новітнього Мойсея, що не зважаючи на всі перешкоди, твердо прямує до наміченої мети.

З черги о. крилош. Василь Джиджора поділився враженнями і споминами про достойного Ювілята з тих часів коли він був ректором Духовної Академії у Львові, а при цьому теж переказав про його тернистий шлях життя та вказав на його великий вклад для нашої Помісної УКЦеркви, зокрема на протязі останніх 13-ох років. Опісля Надя Бобурчак продеклямувала вірш Романа Завадовича „Владика Нескорених".

Однодушним схваленням відповідних резолюцій, що їх відчитав секретар президії Петро Годованець та кінцевим словом інж. Тим'яка, Святкові Сходини на пошану Патріярха Києво-Галицького Йосифа закінчено відспіванням „Достойно єсть".

Після офіційної частини святкових сходин, пані з парохії св. Трійці вгощали присутніх смачною перекускою, що її уфундували наші підприємці брати Олійники і це було нагодою до дружньої обміни думками й поглядами на теми „єдиномислія" в наших церковних справах.

П. Годованець

Святкування „Масляниці" в Чікаґо

Життя українців тісно пов'язане з традиціями як церковного, так і світського характеру. Одним з приємних народних звичаїв є святкування т. зв. „Масляниці".

Це останній тиждень перед великим постом, який проводиться на різних товариських ворожбах та жартах, а споживається тоді обов'язково традиційні млинці, начинені капустою чи бараболею. При цьому варто звернути увагу, що такі млинці більше споживається у західніх областях України, а на центральних землях — вареники в маслі, а рідше млинці, бо млинці більше вживається в Росії, звідки і походить назва „бліни".

Знаючи традиційність нашого народу, зовсім не дивно, що старанням Сестрицтва Покрови Пресвятої Богородиці, яке діє при парафії свв. Володимира й Ольги в Чікаго, зорганізовано такі традиційні „Масляниці", чи не перші такого роду на терені нашого міста.

І так, у неділю 7-го березня ц. р. ми зайшли в простору залю свв. Володимира й Ольги. Численні гості вже зайняли місця за круглими столиками, очікуючи початку мистецької програми. Залю прикрашено гігантськими вінками з пишних роменів, маків та волошок.

Точно о год. 5-ій по полудні почалася програма. До мікрофону підійшла голова Сестрицтва п-і Казанівська. Привітавши гостей, яких було понад дві сотні, вона передала ведення імпрези О. Гарасовській.

Заповідачка зілюструвала шлях молодої людини-українки, яка вступає у бурхливий світ внутрішнього бунту, боротьби, шукань та світ мрій.

Вміжчасі відкрилася куртина та на сцену вийшов ряд дівчаток із Садка Казок, що його провадить 29-ий Відділ СУА в Чікаго. Ці дівчатка виконали танок „Раз-два-три".

О. Гарасовська, заповівши наступну точку, розповіла про шкільні роки підлітків та їхні перші невинні залицяння. Незабаром на сцену вбігли „школярки", зодягнені у зелені спіднички та білі блюзки, а їхня „учителька" Роксоляна Дика, попросивши їх сісти за „шкільні лавиці", почала „лекцію". На запити „учительки", що саме починається на окремі букви абетки, дівчатка вимінювали прізвища більше діяльних при парафії осіб. Публіка сприймала це вибухами сміху та рясними оплесками. Знаємо, що на „х" починається магічне слово хлопці, тож на сцену вийшли гордо хлопці-„учні" з книжками під пахвою. Закружляли пари у безжурному танку... Точку цю виконували члени Театральної Студії молоді, яка існує при парафії свв. Володимира й Ольги, що її провадить мистецький керівник Любо Цепинський та його дружина Ліля.

Відтак виступило жіноче тріо „Незабудьки" в складі: М. Костелини, В. Сурівки та А. Савин, яке діє під мистецьким керівництвом п-і М. Плешкевич. Акомпаньювала на фортепіяні п-а Н. Савин. Відтак заповідачка впровадила слухачів у сентиментальний настрій описом шляху молодої людини, яка, переходячи через дитячий садок, безтурботні шкільні роки, вступає в бурхливий молодечий період. І тут на сцені появилися ніжні постаті дебютанток з ескортами, учнями початкових кляс Шкіл Українознавства, які з джентелменським уклоном вручали своїм панночкам червону рожу. Дебютантки: Фурович, Білинська, Крайка, Пілецька, Віхнюк, Дика, Андрушко, Юсько, Фрідер, Веремінська, Вітковська, Тичина, Григорчук, Попель, Яхторович та Дахнівська.

Знову виступило тріо „Незабудьки", а опісля молодь з Театральної Студії виконала в'язанку модерних танків.

Під час перерви членки Сестрицтва частували гостей традиційними млинцями, які годиться подавати лише на „Масляниці". Не обійшлося без пахучої кави та смачних пампушок та хрустів.

За перекускою продовжувалася мистецька частина. Публіка прослухала фортепіянове сольо у виконанні панни Н. Савин, як теж почула декілька народних пісень у виконанні тріо „Незабудьки".

На закінчення цієї приємної парафіяльної імпрези „Масляниці" присутні під проводом о. крил. М. Бутринського проспівали в'язанку народних пісень.

Катерина Домашевська

Телевізійна станція у Чікаґо фільмувала виставку Анатолія Коломийця

Чікаґо. (Жорж Василенко). — У галерії „Левів" у Чікаґо, від 30-го квітня по 2-го травня, понад 300 людей відвідало образотворчу виставку Анатолія Коломийця.

Дарія Маркусь відкрила виставку. Простим, але оригінальним способом відбулося відкриття. Д. Маркусь разом із глядачами, обійшла експонати висловлюючи свою думку про майже кожен твір.

Анатолій Коломиєць

Під час відкриття чікаґська едукаційна телевізійна станція (Канал 11), 25 хв. фільмувала 85 картин і глядачів. Це фільмування буде висвітлене у жовтні, у рамках програми 200-ліття Америки під назвою „Життя в Чікаґо". Пані Маркусь у своїх спостереженнях яскраво насвітлювала шукання мистцем минулого нашої пра історії. Такий спосіб відкриття виставки є бажаний для загального добра глядача.

Пані Маркусь назвала декілька компонентів, які вимірюють мистецьку вартість, а саме: композиція, кольорит, Форма, динаміка, особистість і настрій. Найбільше звернено увагу на акцентування форми і кольору.

У формі А. Коломиєць споріднився зі своїми прапоселенцями скитської України. Своєю кольоритністю він увійшов у живий світ гнідо-охрової й золотої культури скитів.

Фільмувач із телевізійної станції Дан Кнокс пообіцяв ближче знайомство із мистцем Коломийцем. Він і його співробітник закупили 4 картини.

Виставка А. Коломийця відбулася з надзвичайно великою кількістю експонатів. Цього разу переконливо доказано, що Коломиєць вибрав шлях, який дозволяє на широкі розмахи, бо мистецтво скитської спадщини перевершує астеків й інкас, якими світ так захоплюється.

РОЗВАЛ РОСІЙСЬКОЇ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

дника ВАКЛ, який був першим ген. секретарем Ліґи, промовців-гостей — конґресмена з ЗСА Джона М. Мерфі, посла Сабіта Османа Авці, б. спікера турецького парляменту, сенатора Альваро Ґомеза Гуртадо з Колюмбії, сенатора Казіма Гелєка з Туреччини, члена Екзекутиви партії справедливости, яка є тепер при владі, одинадцятьох членів Екзекутиви ВАКЛ, д-р Ган Лі-ву, Китай, Осамі Кубокі, Японія, Натан Росс, Ліберія, проф. Раймундо Ґерреро, Мехіко, генерал А. С. Сантос, кол. міністер оборони, Філіпіни, Ярослав Стецько, Україна, (АБН), кол. прем'єр-міністер, генерал Прафан Куляпічітр, Тайлянд, проф. Роджер Пірсон, ЗСА, проф. Рафаель Родріґез, Мехіко, ген. секретар Латин-Американської Антикомуністичної Конфедерації, сен. д-р Феті Теветоґлю, Туреччина, ген. секретар Близько-Східньої Ради Солідарности, Педро Паульо Ґомез, Бразилія, голова ВАЯКЛ.

ВАЯКЛ має п'ять реґіональних організацій і дві реґіональні репрезентації (вільна Европа і Африка). Це є АПАКЛ, КАЛ (Латинсько-американська Антикомуністична Конфедерація), МЕСК (Близько-східня Рада Солідарности), НАРВАКЛ) Північно-Американська Реґіональна ВАКЛ — організація,) АБН — Антибольшевицький Бльок Народів. Одною з найсильніших була українська делеґація - вісім членів: Ярослав Стецько, Слава Стецько, проф. Степан Галамай, д-р Роман Малащук (ЛВУ), інж. В. Безхлібник (ЛВУ), Андрій Соколик (ООЧСУ), Ярослав Сворак (молодь), проф. Лев Добрянський, як обсерватор від УККА; хорватська делеґація — три члени (голова — д-р А. Боніфачіч), від Білорусі — Ол. Олехнік, Болгарії — д-р К. Дренікофф, естонець — А. Горм. АБН — делеґацію очолював — Ярослав Стецько, голова Проводу ОУН і АБН, Голова Українського Державного Правління 1941, член Екзекутиви ВАКЛ; делеґацію від України очолював — проф. Ст. Галамай.

Конференцію відкрив президент ВАКЛ — д-р Барбієрі, який передав аґенди новообраному на Раді ВАКЛ президентові ВАКЛ, д-р Бен С. Лімбові, Корея; після цього промовляли прем'єр-міністер Кореї, д-р Чой Киу-гаг, почесний голова Ку Ченгканґ, конґресмен Джон М. Морфі.

Післяполудневу сесію відкрито промовою гостя-промовця, кол. спікера турецького парляменту, посла Сабіт Османа Авці. Далі звідомлення складав ген. секретар ВАКЛ проф. д-р Ву Є-Сеунґ, Корея, і реґіональні звідомлення складали від Африки — д-р Натан С. Росс, окремо промовляв міністер С. Моґалє з Лесото, від Латинської Америки: проф. Р. Родріґез, вільна Европа: П. Ванкеркоьен, Північна Америка — проф. Р. Пірсон, АБН — Ярослав Стецько, відчитав звідомлення білоруський делеґат Александер Олехнік, від Близького Сходу — сен. д-р Феті Теветоґлю, від ВАКЛ — д-р Хозе А. де Обальдія. Промовляв також проф. Хозе Ма Гернандез, постійний радник ВАКЛ Філіппіни.

Доповідь на тему „Криза комунізму за залізною заслоною" мав Ярослав Стецько і вона була основою рішень Комісії ч. 1. — Її відчитав після, вступних завваг Ярослава Стецька, проф. Степан Галамай.

Промовляли як доповідачі новий голова Ліґи д-р Бен С. Лімб, сенатор з Колюмбії, Альваро Ґомез Гуртадо, як гість-доповідач; окрім цього на кожній Комісії були окремі доповіді до даної специфічної теми Комісії. Комісії схвалювали, після розгляду, також пляни акції ВАКЛ і АПАКЛ. Пленарні сесії їх одобрювали, як також резолюції і спільний фінальний комунікат ВАКЛ і АПАКЛ.

Пленарну сесію АПАКЛ відкрив промовою Осамі Кубокі, дотеперішній голова АПАКЛ, а звідомлення з діяльности АПАКЛ складав ген. секретар д-р Ган Лі-ву, Китай.

Резолюції від української делеґації і АБН були схвалені пленумом ВАКЛ після деяких змін на Комісії. Також резолюція, внесена головою ЛВУ інж. В. Безхлібником, про підтримку визвольної боротьби України була прийнята одноголосно. Хорватська і білоруська делеґації предклали також схвалені комісіями і пленумом свої окремі резолюції.

Окремий розділ про національно-визвольну боротьбу України, Білорусі, Хорватії, Болгарії, Литви, Туркестану й інших поневолених в СССР і в сателітніх країнах народів, як також про політичних в'язнів, у спільному комунікаті ВАКЛ і АПАКЛ був прийнятий комісією і пленумом.

Речником в Комісіях була мґр Слава Стецько.

На Конференції Світової Антикомуністичної Ліґи Молоді (ВАЯКЛ) Ярослав Сворак (Україна) предложив дві резолюції від України і одну від АБН, як також доповнення до фінального комунікату Конференції ВАЯКЛ про національно-визвольну боротьбу України та інших поневолених народів, як рівнож у справі політичних в'язнів, що було схвалено пленумом Конференції ВАЯКЛ.

Прийняття для делеґатів давали М. Єн, новий голова ВАКЛ д-р Бен С. Лімб, міністер культури й інформації, Кім Сеонґ, мейор Сеулю Ксо Я-Чун, прем'єр-міністер Кореї, д-р Чой Киу-гаг, який виголосив окрему доповідь у часі бенкету. Делеґати мали нагоду у часі прийнять обмінятися думками з господарями, як також нав'язати нові знайомства. На окрему увагу заслуговує факт, що Конференцію ВАКЛ вітали ширшими зверненнями президент Кореї Парк Чунґ-гі, слово якого відчитав прем'єр Кореї; Президент Китайської Республіки, Єн Чін-кан, президент Параґваю Л. Стреснер та голови деяких інших держав, лідери політичних антикомуністичних партій, зокрема численні були привітання від українських організацій з різних країн світу... Найповажніший корейський журнал і щоденники оприлюднили з фотознімками Ярослава Стецька ширший матеріял-інтерв'ю про національно-визвольну боротьбу України й інших поневолених націй. Також радіо і телевізія інформували про поневолені російським імперіялізмом народи, їх визвольну боротьбу, а зокрема про Україну і цю обставину, що біля кордонів Кореї на Зеленому Клині живуть численні українці. Делеґати склали поклін героїні Кореї — дружині президента Парка, замордованої комуністами, відвідавши її могилу, як також пам'ятник невідомого воїна-героя.

Українські й інші делеґати поневолених і вільних країн відвідали небезпечну демілітиразовану зону поміж північною і південною Кореєю, де вільні корейці відкрили два тунелі в горах, якими комуністи плянували напад на південну Корею. Одним тунелем можна перевести тисячі вояків протягом однієї ночі. Таких тунелів — здогадуються — має бути десять... Важно відмітити, що турецький делеґат сен. Ф. Теветоґлю предложив резолюцію про 200-річчя Американської Революції, підкреслюючи, що вона, у протиставленні до російської контрреволюції, була антиімперіяльною і принесла державну незалежність. Обов'язком ЗСА є дати підтримку національно-державницьким змаганням поневолених російським імперіялізмом народів. На увагу заслуговує також звідомлення турецького відділу ВАКЛ, яке зложив посол д-р Ахмед Ісан Кірімлі, член Центрального Виконавчого Комітету партії справедливости, що є тепер при владі. Українські делеґати поширили багато інформативної літератури про Україну, революційну ОУН, АБН, політв'язнів; білоруська, болгарська, хорватська, естонська делеґації про свої народи і АБН. Українська делеґація під проводом Ярослава Стецька перевела після Конференції, затримавшися ще декілька днів в Кореї, обговорення справ України з новим президентом ВАКЛ д-ром Лімбом, кол. міністром закордонних справ Кореї і близьким співробітником през. Сіґман Рі, як також мала основну розмову з ген. секретарем ВАКЛ проф. Ву.

Д-р Роман Малащук, голова УСВФ, інж. В. Безхлібник, голова ЛВУ, Андрій Соколик, секретар ООЧСУ, і Ярослав Сворак, голова Студентської Громади в Австралії, відвідали вперше вільний Китай з іншими делеґатами на запрошення китайської делеґації. Проф. Л. Добрянський черговий раз теж відвідав Тайван.

Корейська делеґація влаштувала також показ народної тисячолітньої корейської культури. Місто було прикрашене транспарентами з привітаннями делеґатів ВАКЛ-АПАКЛ і антикомуністичними гаслами.

Треба підкреслити, що зрозуміння серед народів вільного світу проблеми визволення поневолених націй і необхідности розвалу російської імперії на національні суверенні держави зростає. Політика детанту — гостро засуджена, а вимога політики визволення стає чимраз гострішою. Вій іде і концепцій — національного принципу організації світу проти імперіяльного, — охоплює все ширші круги вільних народів. Ідея визвольного націоналізму — стає панівною у світі.

Президент Франції прибув з візитою до ЗСА

Вашінґтон. — У понеділок, 17-го травня, сюди прибув з офіційною візитою французький президент Валері Жіскар д'Естен, щоб відбути наради з президентом Фордом і також вшанувати 200-річчя Американської Незалежности. Французький президент прибув на летовище Даллес контроверсійним літаком „Конкорд", проти якого мають застереження американські організації збереження довкілля.

Президента Жіскара д'Естена та його жінку вітав з усіма почестями у Білому Домі президент Форд та інші високі урядовці ЗСА. Під час привітальної церемонії та опісля на формальному бенкеті обидва Президенти наголошували історичні зв'язки Франції й Америки, вказуючи на факт, що Франція була союзником ЗСА ще під час Американської Революції. Президент Форд зазначив, що вже протягом двох століть обидві країни визначаються своєю посвятою ідеалам демократії, свободи та прав людини. Президент Жіскар д'Естен підкреслив, що Франція, яка допомагала Америці здобути незалежність, не забуває, що ЗСА під час двох Світових воєн захищали самостійність Франції. Хоча між Францією та ЗСА часами доходило до непорозуміння, то Франція залишиться вірним союзником Америки — заявив французький президент.

Це перший раз, що французький президент відвідує ЗСА від візити президента Жоржа Помпіду в 1970-му році, коли проти нього демонструвало багато американських громадян з уваги на його про-арабську політику.

У понеділок, 17-го травня, президенти Жіскар д'Естен і Форд відбули нараду, під час якої обговорювали справу детанту між Сходом і Заходом, ситуацію на Близькому Сході, зв'язки між індустріяльними та економічно недорозвиненими країнами, світову економічну рецесію, скріплення зв'язків між ЗСА та европейськими союзниками. Хоча не подано подробиць цієї наради, то обидві сторони заявили, що між ЗСА та Францією вже не існують серйозні непорозуміння.

Того самого дня французький президент відвідав Національний цвинтар в Арлінґтоні, де поклав квіти на могилу президента Джона Ф. Кеннеді. Він також одержав ключі до Вашінґтону, Д. К., і став почесним членом Товариства Сінсінаті, яке складається з нащадків французів, які боролися в Американській Революції.

Президент Жіскар д'Естен говорив про історичні та теперішні добрі зв'язки між ЗСА і Францією також у вівторок, 18-го травня, на спільній сесії обох Палат Конґресу ЗСА та на полуденку, зорганізованому державним секретарем Генрі Кіссінджером. Французький президент також заявив, що ЗСА повинні мати довір'я до своїх европейських союзників, бо вони мають довір'я до Америки. Він натякнув, що Вашінґтон занадто турбується можливістю, що комуністи ввійдуть до урядів Італії та Франції. Заявляючи, що Франція останеться вірним союзником ЗСА та НАТО, Жіскар д'Естен все одно додав, що продовжуватиме політику детанту з комуністичним бльоком, але „з відкритими очима".

У середу, 19-го травня, президент Жіскар д'Естен і його жінка відвідали Йорктавн, Вірджінія, та Філядельфію, Па., де французький президент наголошував факт, що Франція була першим союзником Америки під час змагань ЗСА за незалежність від Британії. У Йорктавні, де французькі військові частини допомогли Джорджеві Вашінґтонові перемогти британців у 1781-му році, що довело до закінчення війни, президент Жіскар д'Естен сказав, що та битва вказує, що ЗСА і Франція тоді могли співпрацювати для свободи і можуть це робити сьогодні.

ПРО МАЛИЙ ІНЦИДЕНТ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

жить з Єгипту товарів на загальну суму 196 міл. єгипетських фунтів, а Єгипет дістане з СССР товарів на суму 125 міл. єгипт. фунтів.Різниця 71 міл. представляє річну сплату єгипетського довгу. А при кінці тієї кореспонденції коментар: „Єгипет з його слабою економікою не міг собі позволити на те, щоб спровокувати росіян до повного зірвання зв'язків".

І правда. Стан економіки важний. Та головним поштовхом до піднесення „оливної гілки" був таки конфлікт з Ізраїлем. От „Нюзвік" з нагоди рішення уряду ЗСА продати Єгиптові шість С130 транспортових військових літаків писав, що „тринадцять американських жидівських провідників" прибули до Білого Дому і „висловили побоювання, що та продаж символізувала початок ближчих зв'язків між Єгиптом і З'єднаними Стейтами: зв'язків, які могли б загрожувати безпеці Ізраїлю".

Конфлікт з Ізраїлем. Розуміється, Москва його не створила. Він повстав із специфічних обставин Близького Сходу. Та без втручання Москви дуже правдоподібно цей конфлікт був би вже полагоджений. І так, як на Близькому Сході, Москва використовувала, використовує чи старається використовувати кожний льокальний конфлікт у кожній закутині світу. Згадати хоча б пари: Індія — Пакістан, Сомалія — Етіопія, країни чорної Африки — Родезія і Південна Африканська Республіка. А зараз Москва розпалила конфлікт між магометанами і християнами Лебанону в надії, що тут вона буде мати другу Анґолю. Тут бо ролю „Південної Африканської Республіки" мав би відіграти Ізраїль, ролю „кубинців" — з'єднання радикальних палестинців, ролю некомуністичних анґольців — християни.

„Діли і пануй". Виглядає, що Москва добре опанувала техніку отієї загальновідомої максими старинних римлян і зробила з неї для себе могутню зброю. Народи ж світу, усвідомивши тверду реальність загроізи московського імперіялізму у наші дні, мусять навчитися панувати над своїми різними льокальними конфліктами і в той спосіб вибити цю зброю із рук Москви. А це стосується і тих народів, які зараз є у різних стадіях московського поневолення.

Кіссінджер закликає до припинення „непорозумінь" між Ізраїлем і ЗСА

Балтімор. — У неділю, 9-го травня, державний секретар Генрі Кіссінджер заявив у місцевій синагозі, що пора закінчити з „непорозумінням", яке заіснувало між Ізраїлем і ЗСА, а приступити до дальших кроків полагодження конфлікту на Близькому Сході. Кіссінджер сказав, що хоча мирні переговори мусять продовжуватися, то Вашінґтон здає собі справу, що Ізраїль ризикував би багато, якщо б мусів знову погодитися на звільнення окупованої арабської території, а взаміну від арабів одержав би менш конкретні політичні концесії. Однак, ЗСА розуміють потенціяльну небезпеку для Ізраїля — сказав Кіссінджер — і тому Вашінґтон готовий далі давати Ізраїлеві економічну та військову допомогу.

Заява Кіссінджера мала на меті заперечити твердження деяких критиків закордонної політики уряду президента Форда, зокрема заперечити заяви колишнього секретаря оборони Джеймса Шлесінджера та членів ізраїльського уряду, що ніби то уряд ЗСА робить надмірні натиски на Ізраїль, щоб погодився на різні концесії арабам.

„Волошки" виступлять із концертом у Філядельфії

Філядельфія. (В. Бандера) — Наша друга по величині громада у ЗСА матиме нагоду полюбуватись естрадним виступом ансамблю „Волошки". Останньо ця група вибилась своїми виступами на телевізії і фестивалях, на конвенціях і університетах. Концерт дає нагоду дати признання тим, що пропагують добре ім'я української спільноти.

Крім старшої і молодшої групи „Волошок", виступить „Чайка" з Трентону — разом понад 50 танцюристів. Для передишки музичні точки виконають віртуоз-акордеоніст А. Вощенков і бандурист М. Бандера з Танею Шуст. Програма включає цікавий вінок жанрів: танки полтавські та гуцульські, ліричні та комічні, збірні та сольові, традиційні та стилізовані. Виконавці заблистять барвистими строями — побачимо козаків з шаблями та гуцулів з топірцями.

„Волошки" прямують до професійного рівня під вмілим керівництвом Зої Граур-Корсун. Її хореографія пристосована до спроможности більшого ансамблю і балетної підготови багатьох молодих танцюристів.

Між солістами побачимо Луїзу Граур, Андрею Карабін, Віру Борис, Д. Весловського, Б. Михайліва, В. Милинченка і П. Козака. Крім віртуозних танців „Гопака" і „Коломийки", репертуар включає ліричні „У вишневому садочку" і „На вечерницях" та жанрові „Як пішов наш Панас" і „На дозвіллі".

Українці почали переселюватися у Пенсильвенію якраз сто років тому. Діти сиротинця у Філядельфії виконували народні танці ще у 1910 році. Сьогодні діяльність таких мистецьких одиниць, як „Волошки" є виховним та об'єднуючим чинником у житті громади великої метрополії. Їхній концерт дає нагоду розважитись цілим родинам та запрошеним сусідам познайомитися з українським мистецтвом.

Репортер місцевої газети ствердив, що на виступи „Волошок" американська публіка займає догідні місця годину наперед.

Віктор Корсун, адміністратор ансамблю, влучно сказав; —„Ми хотіли б, щоб наша спільнота нас побачила, нами раділа і надалі доповняла наші ряди молоддю, яка горнеться до рідного мистецтва".

Концерт відбудеться у модерній авдиторії академії Василіян на Факс Чейс у неділю 23-го травня о 4-ій год. пополудні.

Вечірка на пошану д-р Марусі Бек

97-ий Відділ СУА ім. Марусі Бек вшанував свою патронку святковою вечіркою, що відбулася в неділю, 29-го лютого в залі Українського Народного Дому на Блек-Раоку в Боффало.

За святково прибраними столами зібралося поважне число не лиш жінок — членкинь СУА, але й запрошених гостей — представників українських товариств і організацій, які оваційно привітали входячу на залю д-р Марусю Бек, а голова СУА, Роксоляна Пікас, запросила її до почесного стола, і відкриваючи вечірку розказала про життьовий шлях Соленізантки у громадському житті ЗСА, а зокрема для української спільноти. Вітаючи її, склала одночасно побажання з днем народження та вручила китицю троянд. Зібрані відспівали многоліттвіє. Пані Маруся, дякуючи за привітання й побажання з днем народження, сказала жартом, що Союзянки її обманули, бо запросили прибути до Боффало з доповіддю, а, як бачить, вітають її з днем народження, яке відзначує вона лиш раз у чотири роки, бо народилася у переступному році, коли місяць лютий має 29 днів. Відтак вона вказала на ролю жінки у суспільному житті, а зокрема у вихованні нашого молодого покоління, якому Союзанки повинні присвятити багато праці. Голова Від. СУА Р. Пікас вручила пані Марусі альбом, в якому є зібрані світлини, що ілюструють працю і надбання Відділу СУА, який то альбом оформила образотворча мисткиня Оля Лавни.

Мистецьку програму започаткував Микола Дейчаківський з Клівленду, який доїздить до Боффало вчити гри на бандурі. Він відограв на бандурі одну пісню, а його учениці відограли та відспівали ще декілька пісень. Від 49-го Відділу СУА привітала Соленізантку Анна Макух, від Т-ва Прихильників УНРади п. Райнога, а Володимир Чопик, складаючи їй побажання підкреслив її працю на суспільній ниві.

З черги парох о. д-р П. Івахів провів молитву і поблагословив вечерю, приготовану Союзянками. Вечірка закінчилася молитвою, що її відспівали зібрані під проводом о. П. Греськова, пароха Блек Раку.

По вечері, Союзянки, окруживши дорогу гостю, ще довго гуторили з нею.

О. З.

Двотижневий семінар для диригентів

Культурна Комісія при Провінційній Раді КУК — Онтаріо, за порозумінням Ради Культури при СКВУ, та співпраці Мистецької Ради Торонтонського Відділу КУК, заплянувала перший в Онтаріо семінар українського хорового мистецтва, в тому й церковної музики, для диригентів та для зацікавлених студентів музики.

Цей сконденсований цілоденний курс диригентури дасть молодим музикам фахове знання, а заавансованим диригентам стане допоміжним фактором у їхній дотеперішній практиці.

У програмі семінара, який триватиме від 4 - 16 липня ц. р. практично переводитимуть лекції на хоровому колективі, а на викладачів запрошено найкращих фахівців Канади, Америки й Европи. Семінар відбудеться у чудовій відпочинковій околиці (30 миль від Торонта) у приміщенні дівочої академії в Анкастері.

Число учасників — обмежене до сорок осіб. Тому просимо голоситися до 25-го травня ц. р. на нижче подану адресу, де будуть подані детальні інформації.

Ukrainian Canadian Commitee 2395 Bloor Str. W. Toronto, Ont. M65 IP6.

Комітет Українців Канади
Відділ — Торонто

НАЦІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

„здорові елементи всіх братніх країн". У цій державі російський народ буде панувати...

Професор Феденко згадав теж західніх сусідів України. Відомо, що відновлена р. 1918 Польська Річ Посполита не знайшла реального шляху для забезпечення своєї незалежности. Польська агресія проти України від кінця 1918 р. зруйнувала українську армію, яка могла б бути найміцнішою обороною Польщі проти російського імперіялізму. Досі тільки поодинокі автори в Польщі й на еміграції розуміють фатальну помилку польських діячів 1918-1919 р., що хотіли замиритися з Росією через розділ української території. На освічену демократичну частину української та польської еміграції падає відповідальне завдання: вияснити польсько-українську перспективу на будучність, щоб не повторилися помилки минулого.

Це відноситься в меншій мірі й до румунсько - українських взаємин. Треба пам'ятати, що в 1918-1919 рр. єдина Румунія ставилася прихильно до української державности. Однак поліка румунізації української людности в Басарабії та на Буковині залишила серед українців гіркий спомин.

Уряди Чехо - Словаччини між двома світовими війнами вірили, що Російська імперія дасть допомогу чехам і словакам проти німецької загрози. Тому Празький уряд піддержував москвофільство на Закарпатті і гальмував розвиток національної свідомости серед української людности. Зазнасши режиму диктатури принесеної з Москви, і особливо побачивши агресію „братніх армій", що зруйнували процес демократизації 1968 року, чехи й словаки позбулися давніх ілюзій про московського „оборонця слов'янських народів". Однак, ще й досі у чехів і словаків живе мрія про поворот українського Закарпаття до Чехо - Словаччини. В Чехословацькій Національній Раді на еміграції є теж представник „подкарпатських русинів"...

У своїй доповіді проф. Феденко зазначив, що російський націоналізм на імперіялістичній основі та агресивність загрожують усім народам світу. Але це розширення імперії не приносить щастя й самому російському народові. Шкоду російському народові від завоювань царів розуміли самі визначні діячі російської культури. Поет М. Лермонтов (1814-1841) писав, що імперська „слава, куплена кров'ю" не будила в його душі радісних мрій, бо Росія залишилася „краєм рабів, краєм панів". В. Ключевський (1841-1911) ствердив у своїй історії Росії, що від розширення імперії „держава напухала, а народ ставав жебраком". Російський історик Федотов вияснив причиновий зв'язок між політичною відсталістю Росії та імперіялізмом і гнобленням інших народів.

В статті — „Судьба імперії" Федотов писав, що ліквідації совєтської імперії „вимагає міжнародне право й справедливість". Крім того, „для самої Росії продовження імперського буття означало б втрату надії на її власну свободу. Не може держава, що живе терором на половині своєї території, забезпечити свободу для другої". Федотов прийшов до переконання, що тільки режим фашизму міг би продовжити „існування, каторжної імперії" („Новий град", Ню Йорк, 1952 р.). Цією цитатою закінчив свою доповідь проф. Феденко.

У 84-ті роковини Блаженнішого Патріярха Йосифа

З нагоди 84-их роковин Голови Помісної Української Католицької Церкви Кардинала Блаженнішого Патріярха Йосифа, 15-го лютого ц. р., в приміщенні авдиторії української католицької церкви свв. Володимира і Ольги в Ютиці, відбулися святочні сходини церковної громади.

У довшому, вичерпному рефераті о. крил. Богдан Смик зупинився над сучасним положенням Української Католицької Церкви на чужині. розглянувши різні фази діяльности церковного проводу і мирянських організацій, а зокрема заходів Блаженнішого Патріярха Йосифа для здобуття патріярхату для УКЦеркви. Спираючись на багатий джерельний матеріял, прелеґент підкреслив вийняткові заслуги Блаженнішого Патріярха Йосифа у видвигненні справи оборони прав УКЦеркви на міжнародний форум, процитував вийнятки з виступів Блаженнішого Патріярха Йосифа на зборах в Римі, та довше зупинився над останніми пастирськими посланнями Блаженнішого Патріярха Йосифа в справі єдности і співпраці в лоні Української Католицької Церкви.

У доповідь вплетено деклямації на пошану Блаженнішого Патріярха Йосифа. Деклямували: Ірина Запаранюк, Володимира Смик і Ксеня Антипів.

Святочні сходини пройшли в незвичайно врочистій атмосфері. Їх закінчено Многоліттвієм для Голови Української Помісної Церкви Кардинала Блаженнішого Патріярха Йосифа, що його Провидіння обрало для рятунку Української Католицької Церкви в найважчий період її існування.

І. С.

Із золотим ювілеєм о. Лютослава Куссого

Цього року, на сам Великдень сповнилося 50 років від дня, коли то великий Митрополит Андрей Шептицький уділив єрейських свячень молодому абсольвентові Духовної Семінарії у Львові, ветеранові Визвольних Змагань, Лютославові Куссому, 25-го квітня 1926 року.

З благословенням Великого Угодника Божого, молодий о. Лютослав розпочав свій сьогодні півстолітній вже шлях праці для добра Української Католицької Церкви та всього народу, спершу завідателем парохій: Дашава, Юсиптичі, Стрілків, Коломия, Старе Село, далі як катехит у школі в Бібрці та Буську і врешті як парох села Пониковці біля Бродів. Крім душпастирських обов'язків виконав теж і громадські, як голова „Сільського Господаря" та Повітового Союзу Кооператив у Стрию, Бібрці, Буську, Бродах та Підкамені. У якому становищі він не працював би, всюди вносив розмах, ентузіязм та вмів своєю привітною, відкритою вдачею з'єднати людей до праці.

На еміграції працював як катехит гімназії й учительської семінарії у таборі Фрайман біля Мюнхену в Баварії.

Переїхавши в Канаду, не зважаючи на труднощі, що ними завжди переповнене життя нового поселенця, ревно виконував своє душпастирське діло, спершу у парохіях в Манітобі: Сарто, Поплярфілі, Мавтен-Ровді та при катедрі свв. Володимира й Ольги у Вінніпезі, а далі в Онтаріо: в Престоні, Ґалті, Ґвелфі, Бурлінґтоні. В міжчасі пробував 14 місяців в Чікаґо при парохії свв. Володимира й Ольги і там своєю, щасливою до всякого діла рукою, започаткував, сьогодні вже успішно закінчену, будову церкви, що має виключне значення для справи вдержання українських церковних традицій, далеко не лиш для самого Чікаґо.

Як доброго й відомого провідника, запрошували о. Куссого теж пароxи численних парохій проводити духовні вправи для своїх вірних.

Золотий Ювілей священства застає Ювілята у Лондоні, Онтаріо, в Канаді, де він вже шостий рік самостійно, не зважаючи на свій поважний вік, душпастирює в церкві Христа Царя та в церкві Воздвиження Чесного Хреста в сусідньому Сент Томас. Тут, як і скрізь із притаманною собі ревністю до праці та широким досвідом, веде своїх вірних, що серед них має правдиву й глибоку пошану та любов.

У світлий день Золотого Ювілею линуть до о. Кусого якнайщиріші бажання всіх його теперішніх та колишніх парохіян і учнів: прожити ще многі та благі літа у службі найвищим Ідеалам та діждати радісної хвилини створення Українського Патріярхату, що його щирим приклонником та ентузіястом він завжди був.

Н. Н.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСоюзу!

ТАРЗАН, Ч. 7481. Тарзан нищить зброю

Швидко похоронено вбитих і тоді...

Мусимо зробити ще одну річ, заки вирушимо до Опару...

Знищення цієї зброї може бути малозначним жестом — але я почуваюсь краще, знаючи, що ця зброя вже більше не спричинить нещастя іншій людині!...

Ходімо! Ми повернемо ці скарби і принесемо радість Опарянцям!